

M. ŞEHMUS GÜZEL

KORONA GÜNLÜĞÜ

2021

ekitap.ayorum.com

M. ŞEHMUS GÜZEL
KORONA GÜNLÜĞÜ 2021

ekitap biçiminde ilk sunumu: Aralık 2021

Yapıt: M. Şehmus GÜZEL

Teknik yönetmen ve kapak: Ferruh DİNÇKAL.

Dizgi : MŞG

İSBN : Belki gelecek. Belki gelmeyecek. Zamana, duruma, gelişmelere bağlı.

Bu yapıtın yayın hakları yazarına aittir.

Kitaptan edinmek için iletişim : Gerekirse. Şimdilik ekitap.ayorum.com deyin, tıklayın, hediyeimizdir.

İÇİNDEKİLER

PARİS ÇİN MAHALLESİNDE/CHİNATOWN'DA PANİK.....	6
BAŞLANGIÇTA YARASA VARDI	11
HAZİRAN 2020 : SİYAH-BEYAZ	19
“TEMSİLİ DEMOKRASİ” TEKLİYOR MU ?	24
3 TEMMUZ 2021 : İLKBAHAR(I) YAZ(IN)	29
PARİS, PAZAR, 25 TEMMUZ 2021	33
“ÇOK ÖZEL PROGRAM”	38
20 EKİM 2020 : GRİP AŞISI TÜKENDİ	43
19 KASIM 2020: BUGÜN HAVA GÜZEL	44
ZAMAN GEÇİYOR, TEDİRGİNLİK ARTIYOR.....	47
27 OCAK 2021, HOLLANDA'DA BAŞKALDIRI, SARAY'DA KORKU .	52
KORONA GÜNLÜĞÜ, PAZAR, 21 ŞUBAT 2021	57
17 MART 2021: AŞILAMADA KAKAFONİ/HER KAFADAN BİR SES ÇIKIYOR	58
YOKSULLAR DAHA YOKSUL, YETKİLİLER BETER TEDİRGİN	62
YOK BABO	66
NİSAN 2021 RAPOR-UM(UT)-DUR.....	70
ÇAĞRI: KİTAPLARDAN EKİTAPLARA	74
25 ARALIK 2021: VAZİYET	79

GELİNER NOKTA	83
METAMORFOZ İSTEMEDEN BİLE	85
KUSURA BAKMA ÖLÜM	90
DEVLET ŞİİRİ DERSİMİZ KORONA.....	96

PARİS ÇİN MAHALLESİNDE/CHİNATOWN'DA PANİK

Paris'in kuzeydoğusundaki Belleville mahallesi, Paris'in en tanınan Çin mahallesi, coronavirüs paniginde : Kuaförler, cafeler, lokantalar, fırınlar, aşevleri, bar, bakkal, çayevi, çorbacı, büyük "restaurant"lar, süpermarketler, toptancılar top attılar.

Kimi dükkanını kapattı : Fırınlar en başta. Kimi bakkal dükkanı da kapalı. Şarküteriler de.

Böylesi hiç görülmemişti. Üç haftada mahallenin coğrafyası, sosyolojisi değişti. Mahallelilerin morali bozuk. Yüzü asık.

İşyerlerinde, sokaklarda, meydanlarda, bulvar ve caddelerde in cin top oynuyor. Kıyamet sonrası sanki.

Şen şakrak, vur patlasın çal oynasın, kadirimlarından geçmek kimi zaman nâmümkün, gecenin en geç saatlerinde bile iki lokma atıştırılabilen Belleville (Güzelkent) artık “ville morte” (ölü kent).

En iyi ve en hesaplı tarafından Çin, Vietnam, Tayland, Kamboç, Japon yemeklerinin yenildiği mahellede keyif meyif kalmadı. Müşteri filan da kalmadı.

Sadece Paris’in diğer mahallelerinden gelen müşteriler değil bizzat Belleville’de yaşayan Asyalılar bile sokağa çıkmıyor.

Kapanan fırın, bakkal yanında günlük ticaretleri yüzde altmış, yüzde elli, yüzde otuz oranında azalan işyerlerinin patronları da kara kara düşünüyor. “Daha kaç hafta dayanabiliriz ?” Bilinmiyor.

Belleville Çinlilerinin önemli bir bölümünün katil virüsün doğduğu merkezlerden Wezhou kökenli olmaları da işin rengini koyulaştırıyor. Siyahlaştırıyor : Yıllardır Paris’i, Belleville’i terketmemiş Çinliler bile memlekette kalan yakınlarının kaderini

paylaşmak istercesine kendi kendilerini karantinaya alıyor, ondört gün sokağa çıkmıyor.

Belleville yas tutuyor. Belleville somurtuyor. Homurdanıyor. Yarınına iyi bakmıyor.

Çin yeni yılı kutlamaları toptan iptal edildi.

Oysa geçen yıl sadece Belleville'in Çinlileri değil bütün mahalleliler yeni yılı topluca ve ortaklaşa ve geniş katılımlarla kutlamış, sokaklar baştan aşağıya süslenmiş, birlikte karnavalımsı yürüyüş düzenlenmiş, çocuklar çok eğlenmiş, yerlisi ve yabancı, Fransız ve turisti kenetlenmiş, bu çok sesli ve çok dilli topluluklar ırkçılara yaşam ve uygarlık dersi vermişti. Bu yıl maalesef hiç öyle değil. Dahası kimi "Fransız", Asyalıya benzettikleri yurtaşlarına ırkçı laf atıyor, "Virusünü al da git !" diyor, küfür ediyor...

Panik sürüyor ve daha ne kadar devam edeceği de bilinmiyor. Çin'den, Asya'dan gelen haberler can sıkıyor. Ciddi haberler yanında uydurma haberler, yalanlar ve dedikodular da işin abartılmasına yol açıyor :

Birkaç gün önce, Belleville sokaklarında ve bulvarlarında iş koparan hayat kadını Asyalılardan biri bir eczaneye neredeyse koşarak dalıp, maske istedi, eczacı kalmadı deyince "Nasıl olur, diyen hayat kadını, bilmiyor musunuz yarın Belleville tümünden karantinaya alınacak !" "haberini" ilan etmesin mi ?

Evet dedikodular da paniğe yol açıyor.

Coronavirüsün getirdiği 21. Yüzyılın "İsanyol Gribi" olmasın ? 20. Yüzyıl başında dünyayı kasıp kavuran bela bugün Doğu'dan Uzakdoğu'dan mı esiyor ?

"Playmobil député(e)"

Bitirmeden Fransa siyasi cephesinden de bir haber ekleyeyim :
Siyaset sözlüğüne yeni giren bir “kavramı” tanıtmak için :

İptal edilmesi/geri çekilmesi için aralık ayının başından bu yana gösteriler ve grevler düzenlenen Emeklilik Yasa tasarısı birkaç gündür Millet Meclisi’nde tartışılıyor. Cumhurbaşkanı’nın partisinin (LREM) erkek ve kadın milletvekilleri, liderlerinin gösterdiği yönde nutuklar atıp savlar ileri sürüyor ve maddelerin kabulü için hepsi birden tek merkezden yönetilmesine parmak kaldırıyor, evet diyor. Bunun sonucunda sendika liderleri ve muhalif partilerin yönetici ve temsilcileri onlara yepyeni bir lakap taktı :

“Cumhurbaşkanı’nın playmobilleri”. “Sallabaş”, “kaldırel, indirel” lakaplarından sonra bu lakap tuttu.

Bu süreç içinde LREM milletvekillerinden onyedisi, Cumhurbaşkanı’nın, Başbakan’ın ve Millet Meclisi Başkanı’nın kendilerine uygun gördükleri oyuncak milletvekilliği rolünü beğenmediklerinden istifa etti. Elbette istifaların başka ve değişik nedenleri de var, ama istifaların son günlerde sıklaşması aynı zamanda milletvekilleri içindeki hoşnutsuzluğun somutlaştırılmasıdır da. Kimi artık oyuncak yerine konulmak istemiyor. “Jupiter” (Cumhurbaşkanı’na takılan isim) görecek mi ? Duyacak mı : Meçhul.

Yasa tasarısı tartışılırken emekçilerin ve emeklilerin gösterileri ve grevleri sürüyor. Cumhurbaşkanı ve emir kulları yasa tasarısını sonuna kadar götürmek niyetindeler. Gösteri ve yürüyüşler de sürüyor, sürecek. Nihayet emekçilerin, emeklilerin ve halkın önümüzdeki 15 ve 22 Martta yapılacak Belediye Seçimlerinde LREM adaylarına kırmızı kart göstermesi de bekleniyor/kesin gibi.

(12 Aralık 2012'deki EK : Bu yasa tasarısı, koronabelasının da etkisiyle çıkmaz ayın otuzikisine ertelendi...)

(9 Şubat 2020'de ayorum.com'da yayınlanan bu makale korona belası konusundaki ilk yazımdır. Bizi nelerin beklediğini henüz HiÇ BİLMİYORDUK. Virüsün, küreselleşme sayesinde küçük bir köye dönen yeryüzünü, bütün dünyayı yıldırım hızıyla saracağından habersizdik. Yazımda belli oluyor. Hayat kadınının çığığı ise bir ay kadar sonra, Mart 2020'de, bütün ülkede somutlaştı : “Evde kal !” emriyle.)

BAŞLANGIÇTA YARASA VARDI

19 Nisan 2020. Bütün gün kapkaranlık, rutubetli, başabela mağarasında uyur. Bütün cemeatiyle. Onlarcası birarada. Rahat. Gündüz, bütün gündüz, bütün gün uyur, gece uçar. Yarasadır bu.

Uçan yaratıklardan insanoğluna en yakını. Dahası o da bizim gibi memelilerden. Hem insanoğluna benzer DNA'larını ölçüt alırsak, hem ona saldırmaz, mademki hayvanlar sınıflandırmasında aynı ailedeniz. Hakiki bir akrabalık.

Onlar bize saldırmıyorlar, bizi yemeye kalkmıyorlar ama, söylenenlere ve yazılanlara göre, Asya ve Pasifik Okyanusu kıyılarında yarasa yiyenler var(mış). Vay anasını! İnsanoğlu, rivayetlere bakılırsa düşünen hayvan. Biraz da toplumsal. Bu sonuncu noktadan şüpheliyim yine de. Nasıl oluyor da yarasa yiyor?

Evet yarasa insan ısırılmaz, yemez ama gece uçar. Karanlıklarda. Kilometrelerce. Acaip bir memeli: Yarasadır bu. Bilim sahiplerinin tanımlamasıyla: “Virüs garajı”. Her türlü virüsü taşır, kendisine bişey olmaz. “immunité”si/bağışıklığı/hertürlüvirüsebakteriyeşunabunafenah aldeb bağışıklı/topgeçervirüsgeçmeztüründen.

Başlangıçta yarasa vardı, evet.

Birçok türüyle: Vampiri var (vampir olayı, ve bir roman kahramanı olarak vampir, bizzat yarasadan esinlenmiştir), “uçan tilkisi” ve daha pek çok türü...

Vampir türü kan emicidir. İnsanoğlundan değil hayvanlardan, domuz momuzdan.

Yarasalar daha çok böcek yer, meyve yer; ekosistemde önemli rol oynar, hele tropikal iklimlere sahip mekanlarda. Bizi burada yakından ilgilendiren Wuhan ve bölgesinde örneğin.

Başlangıçta Wuhan çok uzaklardaydı. Çin'in güneydoğusunda, kıtanın içinde.

O günlerde, diyelim yüz yıl veya yüzelli yıl önce, Wuhan küçük bir kasaba belki bir köydü. İklimi tropikal, birçok akarsu ile beslenen, yağmuru ve rutubeti bereketli, kendisi ve çevresi ormanlarla kaplı. Orman deyip geçme dev ormanlar bunlar. Balta girmez. İnsanoğlu hiç girmez. Yarasalardan, sadece onlardan soruluyordu geceler o zamanlar. Yarasalar gecelerin tek fatihi. Uçar. Uçar. Uçarlar. Gece kelebekleri şikayet eder... Kimse oralı olmaz. Kimse de yoktur zaten oralarda.

Mao'nun bu işte bir kusuru yoktur. "Bir devlet, iki sistem". Olabilir ama bu Kızıl Kitap'a dahil değildir.

Wuhan büyür. Yok bu olmadı: Büyütülür demeli: "Ekonomik ve teknolojik kalkınma sahaları" birbirini izler. Her büyük devlet ve/veya her devletlerüstü şirket kendi "ekonomik ve teknolojik kalkınma alanına" sahip olur. Wuhan, Çin Halk Cumhuriyeti'ndeki "dünya atölyelerinden" birine dönüşür. Nüfus artar: Bir milyon, iki milyon. Zaman geçer beş milyon. On milyon. Onüç milyon...

Küçük kasaba veya köy, büyürken önce en yakınındaki ağaçlar kesildi. Sonra ormanlara saldırıldı. Sertçe bakıştı ormanlar ve Wuhan. Wuhan işe baltalarla başladı: O günlerdeki emir "işgücümüz kımlı işgücü ağırlıklı sanayileşme" diye özetlenebilir. Daha çok işçi az araç-gereçle bu işin altından kalkılmaya çalışıldı. Yok bu yetmedi. İşe makinelerle devam edildi. Daha çok makine. Daha çok beton. Beton kazandı. Yeşil katledildi.

Ekosistem darmadağınık edildi. Pek çok ve dev barajların yapımı için feda edilen mekanları, kuş ve hayvan sürülerini ve ormanları sıralayayım mı?

Wuhan arık koskocaman bir kentti. Bir megapol, bir megalosadık.

Bu işte Mao'nun bir kusuru yoktur: "ABD yakalanmalı bu yarışta ve hatta hemen sonra yenilmeli." Yenmek anlamında. Yemek anlamında değil. Bilmem anlaşıyor mu?

13 Milyon nüfus. 13 milyar tavuk. Milyarlarca domuz. Çin mutfağı ünlüdür. Çinli ağzının tadını bilir, tavuğa ve domuz etine fena halde düşkündür. Pirinç üstü ve hele Pekin tarzı acılı sosuyla bir içim su. Pardon bir kaşıklık domuz yahnisi. Tadına doyum olmaz. İki kepçe daha?

Yineliyorum: 13 Milyon nüfus. 13 milyar tavuk. Milyarlarca domuz. Evet ama ille bir miktar da pangolin: Eti çok beğeniliyormuş oralarda, iyi haber alan kaynaklara göre. Pangolinlerin kimi, vahşi haliyle özgürce ormanda filan avare avare dolaşırken (manyak mı ne?) yakalanıp canlı canlı hayvan pazarlarında insanoğlu insanlar tarafından başka insanoğlu insanlara satılıyormuş. Kimi kaynaklar "vahşi hayvan pazarı" diye yazıyor, söylüyor hatta kötülüyor. Bu pek diplomatik değil.

Törelidir Çinlilerin, kimi veya Çin Halk Cumhuriyeti'ni (ÇHC) oluşturan otuz dört (yanılmıyorsam) devletteki (1) yetmişiki veya daha fazla halktan kimi, etini yiyeceği hayvanı canlı canlı satın alıp, evi önünde, evi yoksa (yüzyıl önesinde herkesin küçük müçük te olsa bir evi, bir de evinin önü vardı, şimdi yok) banyo salonunda bizzat boğazlayıp, kesip etini parça parça saklıyor. Buzdolabında ve bilhassa o malum makinade. İsmi neydi yahu? Konjalatör müydü? "Dondurucu" olsun mu? Evet olsun.

Şom ağızlılar bunu, pangolinin vahşi haliyle canlı canlı alınıp kesilmesini eleştiriyorlar: “Veteriner kontrolü olmadan, o etler yenilince hastalıklar, virüsler mirüsler aynen geçiyormuş”.

Evet evet kötü niyetliler aynen böyle yazıyorlar. Belli bunlar: Bunları yazanlar apaçık ÇHC düşmanları. Çin’de sayıları milyarları geçen domuzlar (hayvanlardan bahsediyorum şimdi) da kaptıkları hastalıkları insanoğluna geçiriyormuş. Belki intikam almak içindir. Kimse böyle yazmadı ama böyle düşünenler var. Belli oluyor örneğin Fransa’da domuz eti tüketimi azaldı. Bu tesbitimin doğruluğunu ispat ediyor. Etmiyor mu diyorsunuz? Orası Çin burası Fransa mı diyorsunuz? Teessüf ederim. Korona sayesinde bir farkımız kaldı mı? Kalmadı artık Çin’i Maçini’i Fransa’sı Mransası. Cabbar sana soruyorum. Bir yanıt ver lütfen. Domuz eti yeme, kebab ye.

Mao’nun bu işte de bir kusuru yokur: “Kebab domuz etini yendi. Domuz eti isterse Pekin soslu, isterse piriñi üste olun.”

Gece olunca yarasalar artık ormanda dolaş(a)mıyor. Orman morman kalmadı zaten. Wuhan modern-leş-ti. Gök delenler, gök tırmalayanlar, aydedeyle köşe kapmaca oynayanlar seksen, yüz katlı devase şeyler yükseldi.

13 Milyon nüfus. 13 milyar tavuk. Milyarlarca domuz. Bir miktar da pangolin. Tümü tamamı artık bir kilometrelik bir uçuşta, yakında. El altında.

Yarasa. Gecelerdir aynı çiftlige “takılıyor”. Gözüne kestirdiği etli budlu bir domuz var. (2) Saati geldi ve işte o malum gece yarasa kararını verdi, Aydede’nin sıfırı tüketiği gece harekete geçti :

Sevgili domuzunun arkasına doğru süzüldü, samanların üstüne sessizce çöktü. Yarasa bu, domuz haritasını avucunun içi gibi tanıyor. Domuzun arkasında, orasına yakın nokta domuzun en

sıcak bölgesidir. Yarasadır bilir. Bize benziyor, dedim ya, yarasa da bizim gibi atalarının sahip olduğu bilgilere doğuştan sahiptir. GPS'e ihtiyacı yok. Hedefini buluyor kolaylıkla. Şimdi anı iyi seçmek şart. Bu artık her yarasanın kendi deneyim zenginliğine ve maharetine kalıyor. Malum yarasa tamam domuzun arkasına süzüldü, yinelıyorum, yerini iyi tesbit edelim. Şimdi mesele an meselesi. Domuz gecenin ilerleyen bir saatinde bir parça saman daha alayım deyip başını öne doğru eğer eğmez olanlar oldu: Yarasa domuza öndeki iri dişlerini geçirdi. Domuzun o en sıcak olduğu noktada. Domuz hisetmedi bile, sadece şöyle bir silkelendi. Emici yarasa domuzun kan damarıyla ağzı arasında bir tür kanal yarattı. Domuzun kanını musluktan su emercesine emdi. Emdi. Emdi. Emdi...

Söylenenlere, yazılanlara bakılırsa Korona böyle doğdu. Yarasa vardı başlangıçta. Bakın bu kesin.

Korona belası yarasadan domuza geçti : Birinci hipotezim, bu işi bilenlerden aktarıyorum. Wuhan'a kadar gidip malum Enstitü'den veya Labo'an bilgi alamadım.

Veya pangoline. Hipotezlerden ikincisi, belki en hakikisi, hakikate en yakını.

Sonrası mı? Sonrası insanoğlunun kendi kendine ne tür belalar yarattığının yeni ama bilinen bir başka örneğidir. Bu, kendini herşeyin belirleyicisi ve her konunun en iyisini bilmekle övünen, salaklığıyla meşhur insanoğlu insanın belki en son salaklığı değil ama sonunculardan biri olduğu kesin.

Dahası bu yeni emper-zalim, evet evet emperzalim belanın nereye varacağını, sonucunu henüz bugün bile bilmiyoruz. Emperzalim virüsle maçımızı kazanacak mıyız? Kazanamayacak mıyız? Belli değil. Maç belki beraberlikle biter. Biter mi ?

Pardon domuzdan veya pangolinden insanoğlu insana nasıl mı geçti virüs? Biraz yukarıda anlatıklarımnda bulabilirsiniz yanıtını. Ama madem soruyorsunuz işte birkaç ipuçtu. Agatha Christie'ye, Georges Simenon'a, Charles Exbrayat'ya ve Çinli polisiye yazarı Qiu Xiaolong'a teşekkürlerimle (Alo, Polis! başlıklı ve ekitap.ayorum.cm sitesinde ücretsiz sunduğumuz e-kitabıma bakılabilir). İz sürmeye meraklılara :

İşte ipuçları :

Domuz veya pangolin,

Canlı veya cansız hayvan pazarı.

Domuz eti ve/veya pangolin eti meraklısı insanoğlu insan.

Bir ihtimal olarak ve şimdiye kadar okuduklarımda, izlediklerimde ve dinlediklerimde hiç ileri sürülmeyen bir ipuçtu daha var, onu da dikkatinize sunayım:

Asya ve Pasifik Okyanusu kıyılarında yarasa yiyen insanoğlu insanlar. Yarasanın umursamadığı virüsle belanın ilk bulaştığı insanın ismi henüz bilinmiyor ama olayın tarihi kesin: KASIM 2019.

Bi dakika:

Hem Yeşil hem Çevreci çok yakın dostum Mehmet Ağlayancerit parmak kaldırıyor: "İtirazım var" diyor ve ekliyor:

"Ormanları tarümar edenler, karatoprağta beton eken, karbondioksit biçenler, et, et, et, ve et yiyenler, tuvalete bile otomobille gidenler de suçlu" diyor.

Dilim tutuluyor.

Bilmem siz yerime iki lakırdı edebilir misiniz? Çünkü bu Mehmet de çok oluyor artık: Ne demek yani “modern-leş”meyecek miyiz? Et yem-e-yecek miyiz? “Kalk-ınma”yacak mıyız?

Duyun beni! Ne olur!

NOTLAR:

(1) Kendilerini bilenler “eyalet” diyor veya “bölge”, oysa her biri koskocaman birer özerk devlet. ÇHC idari ve siyasi yapısı epey çetrefillidir. Birkaç noktada şöyle özetlemeye çalışayım: Her özerk devletin siyasi ve idari yönetiminin başında Çin Komünist Partisi’nin oradaki genel seketeri var. Ama bir de üst yöneticisi ve hükümeti ve meclisi... ÇHC federal yapıdadır. Tek partili ve piramitsel bir yönetimde ne kadar özerk olunursa o kadar. Ama her bir devletin birçok alanda kendi işlerini bizzat çözme yetkisi var...

(2) Kimi kaynaklar pangolin diyor, ama bu sav başka savlar gibi henüz tam kesinlik kazanmış değil, domuz akla daha yakın. Yanlış anlaşılmasın domuz hipotezi/savı aklıma daha çok yatıyor. O nedenle senaryomu domuz üstünden sürdürdüm, kendini bilen pangolinlerden özür diliyorum. Derdim pangolinlerle değil değişik hipotezlerle. Domuza evet. Ama bu makalede yazdıklarımın hemen hemen tümü savlara dayalı. Kimi, çoğu dememek için, henüz ne ispatlandı ne de resmi kaynaklarca doğrulandı. Bu nedenle burada yazılanları hakiki gerçek biçiminde algılamamazını rica ederim, bu da bir savdır. Sadece bir sav. Ve onun bir parça öyküleştirmesi. Bu sav ve başkaları ileri sürülüyor. Bu ileri sürmelerin ve bu konudaki tartışmaların sonu gelmeyeceğe de benziyor.

(20 Nisan 2020, ayorum.com)

HAZİRAN 2020 : SİYAH-BEYAZ

20 Haziran 2021’de yapılan Bölge Meclisi ve kimi vilayetteki İl Özel İdaresi/İl Meclisi seçimlerinin ilk tur sonuçları kamuoyu yoklamalarını ve “uzmanların”, siyasetbilimcilerin yanıldığını gözler önüne serdi:

İrkçı parti, kamuoyu yoklamalarının, aşırı sağcı “uzmanların” ileri sürdüğü gibi “güçlü” çıkmadı. Beş yıl önceki seçimlere oranla sekiz puan yitirdi. Bir “Bölge”de seçimi kazanması olasılığı sürüyor ama bu parti adayını yakından takip eden sağcı adayı desteklemek üzere solcu adayın ve yeşil adayın “cumhuriyetçi dayanışma” adına ikinci turda sağcı adayın lehine çekilmeleri aşırı sağcı ve ırkçı parti adayının kazanma şansını azaltıyor...

Birinci turun en önemli ve en çarpıcı özelliği, katılım oranının görülmemiş biçimde düşük olması : Ülke düzeyinde katılmayanların oranı yüzde altmış altı virgöl yedi : % 66,7. Şimdiye kadar böylesi görülmemişti. Fransa Cumhuriyeti gibi “demokrasi” liderliğine oynayan bir devlette seçmenlerin sadece 33,3’ü oy vermeye gitti. Yöneticilerin, bu işi bilenlerin, bilim kadın ve adamlarının kimine göre “demokrasi tehlikede”.

Bu oran seçmen yaşı azaldıkça daha da yükseliyor : 18-34 yaşları arasında oran % 82, 18-24 yaşları arasında ise biraz daha fazla : % 87. Bu yüzden “fatura” yine gençlere çıkarıldı/çıkarılıyor...

Uzmanlar, siyasetbilimciler, toplumbilimciler, tarihçiler, psikologlar, ve daha niceleri ve elbette kamuoyu yoklamalarını yapan ve maalesef hep sınıfta kalan kurumların yöneticileri, iyi saatte olsunlar ve bilhassa istihbarat birimleri ve bütün yöneticiler, ŞİMDİ SADECE ŞİMDİ, gençlerin oy sandığına gitmeme NEDENLERİNİ araştırmak için kafa yormaya başladılar :

Demokrasi gerçekten tehlikede mi ? Geçici bir olay karşısında mıyız ? Yoksa kalıcı bir tercih mi söz konusu ? Gençler bugünkü siyasetten ve siyasetçilerden “hiçbir şey ummadıklarını” mı dile getirmek istediler ? Bu bir mesaj mı ? Bu bir mesajsa bu mesajı fransızcaya nasıl çevirmeli ?

Yapısal, dönemsel, günlük pek çok ve pek türlü çeşitli nedenleri var, birkaçını sıralamak mümkün :

Gençler bugünkü siyasi yöneticilerden hiçbir şey beklemiyor. Siyasete küfrediyorlar. Siyasetçilere “kusuyorlar”...

Bölge Meclisi, bölge yönetimi, bölge meclisinin yetkileri konusunda bilgileri yok. Gençler siyasetle ilgilenmiyorlar. Anababalar çocuklarını “siyasetten öte” tutmak istiyorlar...

Gençler seçim meçimi umursamıyor. Varsa yoksa seks, sevişmek, eğlenmek, müzik dinlemek, tatile çıkmak, evde tatil yapmak, vur patlasın çal oynasın...

Gençlerin kimine bakılırsa, seçimler, ülke yönetimi, covid19, yaz başında kent ve kasabaları su basması, yolların tıkanması, sahanda yumurtanın iyi pişmemiş olması ve aklınıza gelecek her şeyin sorumlusu “yaşlılar”, “bırakalım moruklar kendi sorunlarını kendileri çözümlesinler” eğilimi geçerli...

Bunlara eklenebilecek daha binbir neden bulunuyor. Ama bu kadarı bir fikir vermek için yeter sanıyorum. Dahası her nedenin her genci içine almadığını da belirtmeliyim.

Ama seçim sandığına gitmemek alışkanlığı sadece gençlerin tekelinde değil. Seksenine merdiven dayamış kadim dostlarımdan Françoise ile bu işleri konuşurken, kendini “temize çıkarmak” için, masum bir biçimde boynunu sola çevirip, ne dese beğenirsiniz :

“Ben şimdiye kadar seçim kütüğüne bile kaydolmadım.”

İşte fransız tarzı demokrasiden bir manzara : Bir parça siyah-beyaz. Veya sadece siyah. “Siyahın ressamı” Pierre Soulages’ı davet etsem, “Olsun siyah ta bir renktir. Hatta renklerin anasıdır. Siyahta her rengi bulabilirsiniz.” deyiverir ve çenemizi kilitler. Kusura bakmasın Soulages’ı davet etmiyorum.

Seçime katılMAMA hastalığı bugünkü boyutları alınca yöneticilerimiz (ne iyi ki uyumuyorlar) ÇARE-LER aramaya koyuldular. Atı alan Üsküdar’ı geçmeden (mi ?). Önerilen ama uygulanması için tek adım bile atılmayan, kimi çareyi dikkatinize sunmak istiyorum. Hani bir gün veya başka bir gün hepimizin işine yarayabilir, eğer uygulanabilirse :

Seçmek, oy kullanmak hakkının zorunlu hale getirilmesi. Seçimde oy kullanmayanları Bastille’e hapsetmek. Yok bütün François ve Françoise’lar “SeçMEME hakkımıza el konuluyor, özgürlüğümüz sınırlanıyor” diyerek gösteri ve yürüyüş yapabilirler. Yürümez bu çare Paris sokaklarında...

Seçim sandığına gitmeyenlere, oy kullanmayanlara para cezası verilmeli : Örnek olarak komşu devletlerden Belçika Krallığı veriliyor : Brüksel’de (Buruk-Sel’de) oy vermeyene kırk öro para cezası yazılabilir. Tekrarı halinde para cezası iki yüz öroya kadar çıkıyormuş. Ama yetkilinin (Kim ? Seçim sandığı başkanı mı ? Polis Amca mı ? Cafe sahibi mi ? Bakkal mı ? Kim ?) seçim sandığına gitmediğinizi bir belge ile saptamış olması lazım. Böyle bir işle kimse ilgilenmiyor. Belçika’da. Ama Fransa’da belki bir yetkili bulunur. Belki yeni bir kurum bile yaratılabilir : Dalgın Seçmenleri Uyandırma veya Uyarma Ulusal Kurumu gibi bir isimle... Bürokrasinin yaratıcısı kadim devlet bundan mı çekinecek ?

Uyku deyince aklıma geldi : Fransa’da seçimi PAZAR GÜNÜNDE DEĞİL BAŞKA BİR GÜNDE YAPMAK. Pazar sabahı uyanmak, oy sandığına kadar gitmek için iki ay çöreği yemiş, iki kahve içmiş

olmak lazım : Bu ise her Pazar nâ-mümkün. Bu konuda en iyi örnek İngiltere Krallığı. Hafta içinde seçimler düzenlendiğinden, evden işe giderken veya işten eve dönerken iki adımda yol üstündeki seçim sandığına ugramak ve oyu sandığa atmak olası. Sakın daha önce Pub'e ugramayın bir iki bira derken seçimi unutmak mümkün. Dikkat James ! Boris için değil Krallık için git seçim sandığına ve oyunu kullan, biraya daa hsonra devam edebilirsin. Maksat spor olsun. Bakarsınız bu yıl Euro20'de (korona belası nedeniyle ertelendiği için 2021'de yapılıyor ya) İngiltere milli takımı kazanır. İyi de olur hani. Brexit'i kaybetti bari kupayı kazansa. Ya seçimleri kim kazanacak ? (EK : İngiltere milli takımı finalde İtalya milli takımına yenilip yitirdi ama harika oyunuyla epey alkış topladı. İtalyanlar ise kupa yanında Cannes Film Festivali'nde tam takım halinde "en iyi oyuncu" ödülünü de kazandılar. Bilhassa "İmmobile". Ne biçim "Ah ! Anam yandım !" rölü yapıyor, herkes hayran oldu. İngilizler hariç !)

Fransa Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı, nam-ı diğer Reis veya "Jupiter", 18 yaşına yeni girenleri "tavlamak" için birçok şey yaptı : Saray'da güya en ünlü iki "komik-artisti" kabul ettti : Onlardan biri Saray bahçesinde kameralar önünde takla atınca az daha Reis te takla atacak diye nefesimiz kesildi. Ne iyi ki atmadı. Cumhurreis'e de yakışmazdı hani. Ama 18 yaşına girmiş ve ilk kez oy kullanacakları "kazanmak" için de epey ugraştı. "Fransa Turu"na da bu amaçla başladı. Ama Fransa'nın havası en iyi, insanları küstürülmüş şirin bir kasabasında "Tok-At" faslıyla "Turu" yarıda kesildi... Artık kütüphanelerde, ünlü bir sinema oyuncusuyla, "Okumanın Fazileti" konulu on veya yirmi kişilik küçük müsamarelerle yetiniyor. Yeter be !

Oy sandığına gitmemek belasının üstesinden gelmek için çare arıyoruz : SON İKİ ÇARE İLE BİTİRECEĞİM. Bunlar da uymazsa acil servise lütfen.

İnternet aracılığıyla oy kullanılabilir. ABD örneği işte ortada. Ama Kuzey Rüzgarlarına dikkat etmek şart. Korsanlar artık denizde değil karada. Ve genel olarak kuzey rüzgarlarıyla geliyor. İnanmayan sorsun.

Veya postayla : Oyunuzu zarfa, zarfı posta kutusuna atıyorsunuz ve “demokrasi” diriliyor. Harika. Bu yöntem de ABD’de öteden beri kullanılan geniş ve derin bir deneyimdir. Bilmeyenler bilenlere birkaç kez sormalı.

Reis’e atılan tokata, bundan önce ve bundan sonra dozu artan siyasi şiddete ve ırkçıların, aşırı sağcı parti ve örgütlerin, yeni tür “haçlı seferleri” hazırlamak için can atan katolik entegristlerin, web sitelerinin, yayın organlarının şiddeti güncelleştirmeleri cabalarına rağmen birinci tur gerçekleştirildi.

İkinci tur bugün, 27 Haziran Pazar günü : Gençler kelimenin bütün anlamıyla UYUMAYI mı tercih edecekler ? OY SANDIĞINI mı ? İşte bugünkü sorumuz !

Gençlere ve daha az gençlere, herkese, tavsiyem : Kahvaltıdan sonra köpeği gezdirmeye çıkınca seçim sandığına da ugramak ve oyumuzu sandığa teslim etmek. Tümü tamamı beş dakika. “Demokrasiyi kurtarmak” için bundan mı kaçınacağız !

(27 Haziran 2021, ayorum.com)

“TEMSİLİ DEMOKRASİ” TEKLİYOR MU ?

Fransa’da birinci turu 20 ikinci turu 27 Haziran 2021’de yapılan bölge meclisleri ve il özel idaresi/il genel meclisleri seçimlerindeki oylamaya katılMAMA oranları temsili demokrasi için alarm işareti gibi algılanabilir:

Oy sandığına gitmeyenlerin genel oranı yüzde 66. Gençlerdeyse bu oran yüzde 80.

Şimdiye kadar siyasetbilimcilerce “tayin edici” olarak değerlendirilmeyen bu tür yerel seçimlere cumhurbaşkanlığı, milletvekili ve belediye seçimlerinden daha düşük bir katılım olması doğal karşılanıyordu. Ama bu kadar düşük düzeyde katılım, 1958’de yeni bir anayasa ile kurulan 5. Cumhuriyet tarihinde hiç görülmemişti. Bu bakımdan dikkat çekici. Tedirgin edici.

Neresinden bakarsak bakalım seçmenlerin üçte ikisinden biraz fazlası oy sandığına ugramıyor. Gençlerse sanki politikaya ve politikacılara meydan okuyorlar: 18-24 yaşları arasındakiler siyasetle sanki hiçbir ilişkileri yokmuş gibi davranıyor. Gençler oy kullanmanın bir hak ama aynı zamanda bir “görev” olduğunu görmemezlikten geliyorlar. Hatta kimi “oy kullanmamak hakkından” söz ediyor (!)

Yurttaşlığın en önemli özelliklerinden birinin devlet kurumlarından en önemlilerinin oluşturulmasına ve toplumun günü ve geleceği için yapılacaklara oylarımızla yol göstermek, belli bir çoğunluğun veya azınlığın tercihiine katılmak veya katılmamak olduğu unutuluyor.

Yurttaşlığın en belirgin karakterlerinden olan ortak/kollektif bir tercihde oyumuzla yerimizi almak kuralı es geçiliyor. Korkutucu olan budur.

Evet günümüzde birey, aynı zamanda YURTTAŞ olduğunu unutuyor sanki, sadece birey olarak kalmak, her meseleyi sadece evet SADECE KENDİSİ İÇİN VE KENDİSİ AÇISINDAN “DOĞRU, MÜKEMMEL, İYİ, YERİNDE” olarak değerlendirerek BİZZAT YAPMAK arzusunu, siyasetin, günlük yaşamın, insani ilişkilerin ve herşeyin tek tayin edicisi olarak görüyor, sunuyor, uygulamak istiyor, uyguluyor...

Korona belasıyla artan aile içi şiddet ve aile içi cinayetlerde göze çarpan tayin edici etkenlerden biri de budur. Katil kendi

“kanununu” bizzat kendisi uyguluyor, toplumun kendisine özgü siyasi tercihleri sonucu oluşturduğu kanunkoyucu mekanizmaların kanunlarını umursamıyor. Ortak/kollektif hukuk yerine kişisel tercih tayin edici oluyor. Korkutan da işte budur.

Gençlerin büyük bir kitlesi “siyaset beni ilgilendirmiyor, kendi dertlerimi kendim, kendi kurallarımla çözüyorum” inancında. Meclislerin, hükümetin, kurumların, siyasi liderlerin işe yaramadığı kanısında. Oy sandığına da bu ve benzeri birçok etken sonucu ugramıyor. Ama bunun yetmediği de ortada. Çünkü yurttaşın, tek tek her bireyin toplum içinde doğmak, yaşamak, çalışmak, yaratmak, ölmek ve benzeri binbir konuda topluma ve devlet kurumlarına ihtiyacı var. İhtiyacı oluyor, olacak, olabilir. İşin ilginç tarafı burada: Bu tür kanı veya inança sahip birey(ler)in, kibrit kutusu kaybolunca hemen telefona sarılıp kenteyse polisi, kırsal kesimdeyse jandarmayı yardıma çağırması!

Sadece, tarihi olarak oy sandığını umursamamak geleneğinin epey derin ve kalıcı olduğu bilinen Fransa’da değil, birçok “gelişmiş devlet”te de oy kullanmayanların oranının yüksek olduğu biliniyor. Gençlerde ise oy kullanmayanların oranı genel ortalamadan biraz daha yüksek ve kimi devlette ve kimi seçimde epey müthiş derecede yüksek...

Bugün Fransa’daki ve “Batı”daki ciddi siyasi meselelerden biri de budur: Bu nedenle gençleri oy kullanmaya teşvik etmenin yolları aranıyor.

Yine aynı amaçla ve gençleri siyasetle yakından ilgilendirebilmek umuduyla, on yıllardır kimi için yüzyıllardır uygulanan, “temsilciler aracılığıyla demokrasi”nin mutlaka a’dan z’ye sorgulanması, bu alanda kitlenin kararlarda ve uygulamada rol oynaması için yeni yollar bulunmasının gündeme alınması konuşuluyor, tartışılıyor, yazılıyor.

Dernekleri, öğrenci sendikaları, tartışma platformlarıyla, toplumsal iletişim şebekeleriyle, gösteri ve yürüyüşleriyle siyasete müdahale etmek, katılmak yollarını arayan azınlıktaki gençlerden daha fazlasını istemek, aktif ve sorumluluk alıcı siyasi eylemlere davet etmek, katmak gerekiyor.

“Temsili demokrasi” bütün kurumlarıyla aşırı sağcı, ırkçı partilerin ve otoriter yöneticilerinin eline düşmeden. Çünkü azınlıktaki ama sıkı sıkıya örgütlü gençlerin içinde bu tür partilere yakınların oranı yüksek. Fransa’da bu oranın genellikle yüzde otuzdan fazla olduğu, kimi yerde yüzde kırkı aştığı biliniyor. Onlar her seçimde mutlaka oy sandığına gidiyor ve oy kullanıyor.

1920’lerin sonunda ve 1930’ların başında otoriter, faşist veya faşizan ve nazi partilerin iktidarının oy sandığından çıktığının unutulmamasında yarar var.

Günümüzde ırkçı, aşırı sağcı, otoriter rejim yanlısı gençlerin ve daha az gençlerin bir bölümünün “sistemle kanlı bıçaklı hesaplaşmak”tan, herşeyi alt-üst etmekten yana olduğunu da eklemeliyim. 1930’lara dönüş gündemde maalesef.

Tedirgin edici bu oluşumlar yanında seçimle gelmiş cumhurbaşkanı ve başbakanlardan kiminin de TEK ADAM olmak veya patronların ya da bir dinin fedaisi rolünü oynamak arzusuyla millet meclislerini varsa senatoları ve benzeri her türlü “aracı”, tabanın sesini tavana duyurmakla yükümlü anayasal ve/veya yasal kurumları ötelemesi, işçi sendikaları ve dernekler başta sivil toplumun dokusunu oluşturan yapıları bozmak istemesi, görmemezlikten gelmesi, yok sayması da temsili demokrasinin mezarını kazıcı rol oynuyor:

Fransa’da Cumhurbaşkanı’nın, Macaristan’da malum siyasi liderin, Polonya’da iktidardaki dinci partinin, İtalya’da kimi zaman

koalisyon hükümetlerinde yer alan birkaç ırkçı partinin ve bildiğimiz veya bilmediğimiz birçok devletteki siyasi liderlerin yaptıkları bunu ispatlıyor.

Evet 21. yüzyılın başında temsili demokrasi tehlikede. Temsili demokrasi tekliyor. Yerine ne koyulacak? Ne dersiniz? Dersimiz ne?

(21 Temmuz 2021, ayorum.com)

3 TEMMUZ 2021 : İLKBAHAR(I) YAZ(IN)

Bugün 3 Temmuz 2021. Vakitli ve/veya vakitsiz yağmur, dolu, hatta 1500 metrelerde ve yukarılarında kar, sanki yazda değil ilkbaharda, hatta birkaç saatliğine bile olsa kışta olduğumuzu akla getiriyor.

Havalar kötü. Azıtıyor. Acıtıyor. Ağlatıyor :

Çünkü ölü ve yaralı var : Fransa'da, ABD'de, Kanada'da, Japonya'da, Avusturalya'da...

İşte örneğin 2 ve 3 Haziran 2021'de Fransa'nın kimi bölgelerineki seller, su baskınları köylüleri, köy ve küçük kasaba sakinlerini fena halde üzdü. Zarar ziyan dev boyutta. Bağlar perişan. Bu yıl bağbozumu sarısıcakta yine ve sancılı geçmeye aday. Şarap fiyatları artacak mutlaka.

Nisan ayındaki dolu ve Sibiryâ rüzgarları meyve ağaçlarını dondurdu. Bu yıl bizim erik ağaçlarımız bir tek erik bile veremeyecek (14 Aralık 2021'deki EK : veremedi de) : Erken açan çiçekler erken kapattı mevsimi : Kış rüzgarları sert esince. Enaz altmış veya yetmiş kilo eriğimiz gitti. Milyonlarcasının yanında bizimkisi filde tırnak. Ama bu yıl erik reçelimiz olmayacak, bakın buna üzülüyorum. Hediyesini de veremeyeceğiz. Yakınlarımıza biraz ayıp olacak. Ama mevsim işte böyle olunca.

Ne mevsimi Hocam, mevsimler mazi oldu çoktan... Tartışılması gereken ve tartışılan bir konu.

Bu yıl meyve fiyatları da yüksek olacak. Gözü doymaz kimi satış fiyatlarını şimdiden artırdı bile. Kirazın kilosu Paris'te 9,99 öro. Elma 3,99. Kimi kez iyi ki 88 yaşında aramızdan ayrılan kaynanam bugünleri görmedi diyorum.

Mayıs herşeyi ve herkesi paramparça eden, bir gününde dört hatta beş mevsimi (beşinci mevsim adı henüz konulamayandır) taşıyan bir ay oldu : Yağmur, sıcak, dolu (yeniden, birgünün birkaç saatinde altmış cm boyunda dolu/kar/donduk) bitkileri, ağaçları,

kuşları ve bütün hayvanları, bu arada yarasaları da, ve birçok şeyin sorumlusu insanoğlu insanları perperişan etti.

21 Haziranda takvimlere göre ve resmen ve apaçık bir biçimde yaz geldi ama sevinemedik, çünkü o gün ve sonrasında ve bugüne, 3 Temmuz 2021'e, kadar geçen zaman diliminde güneş yüzünü sadece arada sırada gösterdi. Aralıksız yağmurla güllerimiz suya, çimimiz suya doydı. Yağmurlar durulunca çimleri yeniden kesmem gerekecek. Pazar hariç.

Sevgili Doğa-Ana artık yağmur istemiyoruz. Ne olur Doğa-Ana bize de biraz güneş. Bize de biraz sıcak. 46, 47, 49 hatta elli derecelerle Kanada'yı perişan ettiğin yeter. Ne olur elini vicdanına koy ve bizi de düşün! Bu sabah Japonya'dan akıl durduran sel baskınları, toprak kayması görüntüleri yansıdı ekranlarımıza... Yeter artık ! Yeter ! Zaten Covid 19 da yakamızı bırakmamışken Doğa-Ana, bir de sen bindirme. Analık bu değil. Elini vicdanından çekme ve bir de bu halimize bak :

Fransa'da korona belasına karşı mücadelenin kazanılabilmesi için getirilen yasaklar kalktı gibi yapılıyor, amaç ticareti ve turizmi kurtarmak. Fransa en çok turist çeken ülkelerin başında geliyor, turizm gelirinin sürmesi için herşeye hazır. Hele Çin'den gelenleri karşılamaları görseniz küçük ve büyük dillerinizi yutarsınız.

Korona belasında ne olacağını kimse açık ve kesin bir biçimde bilmiyor. Kimi gerçekler saklanıyor, kimi kitabına uyduruluyor vs. Örneğin televizyonlarda ve yazılı basında genellikle artık ölü sayıları verilmiyor. Fransa'da ölü sayısı yüzonbini aştı.

Medyalar yurttaşları yaz tatiline hazırlıyor, kalacakları yerlerini ve biletlerini neredeyse bizzat satıyor.

20 ve 27 Hazirandaki bölge seçimlerinden sonra, gelecek nisan ayında cumhurbaşkanlığı ve milletvekili seçimleri yapılacağı için

korona belasına karşı tedbirlerdeki “yumuşatmalarda” siyasi yatırım amacı apaçık. Bakalım neler olacak.

Tedbiri elden bırakmadan ve kurallara uyarak yaşamı sürdürüyoruz. Ama herkes aynı biçimde konumlanmıyor. Ruhsal bozuntular şiddete dönüşüyor. Son birkaç haftada aile içi öldürmeler, saldırılar peşpeşe geldi, garip bir ülkeye döndü Fransa. Biraz ABD’leşti gibi... Daha öncede böyle olaylar oluyordu ama son zamanlarda bu tür olayların sayısı ve şiddet düzeyi çok arttı...

Moralimizi bozmamaya uğraşıyoruz. Okuyup yazıyoruz. Çalışıyoruz. Yaratacı işlerle içli dışlı oluyoruz. Günlük küçük mutlulukların peşinde koşuyoruz :

İşte bakın yağmur kesildi, güneş güzel ve iç ısıtıcı yüzünü gösterdi. Kuşlar yeniden ötmeye başladı. Bizim evin bahçesindeki klübeye üç bembeyaz yavrusuyla birkaç gün önce sığınan tekir kedinin gözleri fır dönüyor, ağzının suyu akıyor... Kuşlar tedirgin...

Doğa-Ana bize ders veriyor. Almasını biliyor muyuz ? Belli değil.

(4 Temmuz 2021, ayorum.com)

PARİS, PAZAR, 25 TEMMUZ 2021

Bu memleket çocuklarının enazından bir bölümü böyle.

Değerli kardeşim merhabalar, bir ay içinde yaptıklarının, yapmak zorunda kaldıklarının, yapmak zorunda bırakıldıklarının listesini okuyunca başım dönüyor. Sana Zor Zamanların Eşsiz Kahramanı adını vermek ve birkaç Olimpiyat Şampiyonu Altın Madalyası eklemek şart. Artık zamanı geldi : Bugün tam da sırasıdır.

Ama maalesef kimseye memleketinde, mesleğinde, ailesinde, okulda veya evde, kıymet verilmiyor, madalya takılmıyor, omuzlara alınmıyor. Ne kadar yardım edersen et yine de ağzı açık bekleyenler oluyor.

Elbette korona belası da bindiriyor. Yeni bir dalgadan söz ediyorlar: Burada, Fransa'da, dördüncü dalganın geldiği veya gelmek üzere olduğu söyleniyor.

Hastalananların sayısı artıyor ve yöneticilerin yurttaşlarla dalga geçtikleri, bilhassa ticarete ve turizme öncelik verdikleri kanısı yayılıyor.

Kandırıldıklarına inananların sayısı artıyor, o nedenle aşya karşı olanlarla sağlık pasaportunu (pass sanitaire) red edenlerin sayısı artıyor. Her hafta sonu yapılan, artık neredeyse gelenekselleşen, ve “Liberté” ana başlığı altında düzenlenen gösterilerde yürüyenlerin, toplananların sayısı da artıyor.

Aşırı sağcı ve ırkçı partiler, küçücük yeni tür nazi grupçuklar, türlü çeşitli ve fena halde tutucu tarikatların adamları ve katolik entegristler bu protesto hareketlerinin içine girip meseleye siyasi ve ideolojik bir hava kazandırmaya, isimlerini duyurmaya, kendilerine yeni üye bulmaya çabalyorlar.

Geçen hafta sonu yirmi kadar mekanda yapılan gösterilere İçişleri Bakanlığı rakamlarına göre 110 bin kişi katılmıştı. Dün, 24 Temmuz 2021’de, Paris, Marsilya, Nice, Montpellier gibi kentler başta yirmiden çok mekanda düzenlenen gösterilere İçişleri Bakanlığı rakamlarına göre 161 bin kişi katıldı.

Paris’teki üç ayrı ve farklı gösteriye resmi rakamlara göre 11 bin kişi katıldı :

Paris'te en çok göstericiyi Sarı Yelekliler'inki topladı.

Aşırı sağcı ve ırkçı takım Paris'in en şık ilçelerinden birindeki bir meydanda toplandı.

Bin kadar ihtilalci ayrı.

Birkaç yerde gazetecilere saldırıldı.

Birkaç yerde güvenlik güçleriyle çatışmalar oldu. Göz altına alınanlar da. Gösterilerden önce ve sonra, kimi milletvekiline fiziki saldırı, küfür, tehdit, kimininse bürosuna/siyasi mekanına saldırılar da var. Kimi ırkçı ve aşırı sağcı "Millet Meclisi'ne yürüyüş" önerisiyle 1920'lere, Mussolini ve taraftarlarına gönderme yapıyor. Aynı zamanda Şubat 1934'te Fransa'da ve bilhassa Millet Meclisi önündeki alanda aşırı sağcı takımlarla polisin çatışmalarına gönderme yapıyor; aşırı sağ ve ırkçılar tehlikeli oyunlar, tehlikeli hesaplar içinde gibi. İzlemeyi sürdürüyoruz.

Fransa Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı ise yanında Milli Eğitim Bakanı ile Japonya'da Olimpiyat Oyunları'nda Fransalı sporcuları desteklemekte. Şimdi diyeceksiniz Reis neden Spor Bakanı ile değil? Haklısınız. Belki Spor Bakanı'n bayan olmasıyla ilgili. Brigitte Hanım, First Lady, kıskanır diye belki. Bu önemli değil. Önemli olan Spor Bakanı Bayanın Romanya kökenli, Fransa'ya ilk madalyayı (bronz ama ilk madalya olması açısından önemli) kazandıran genç judocunun Gürcistan kökenli ve zamanında bu ülkeye siyasi sığınmacı olarak gelmişlikleri ve bugün bu devleti temsil etmeleri. Bu iki örnek sığınmacılara dirsek vurunların kulağına küpe olur mu? Meçhul!

Evet neresinden bakarsak bakalım bugün Fransa Cumhuriyeti yurttaşlarının bir bölümü ile yöneticileri arasındaki güven zinciri kırık. Fransalı yurttaşlar yöneticilerimiz uyuyor mu sousunu son günlerde daha sık soruyorlar.

Cumhurbaşkanının tokat yemesinden bu yana cilası silindi, karizması çizildi. Bakalım Nisan 2022’de yapılacak cumhurbaşkanlığı seçiminde aday olacak mı? Aday olursa ikinci tura kalabilecek mi? İkinci tura kalırsa ipi göğüsleyebilecek mi?

2017’de cumhurbaşkanı seçilmesinden bu yana yapılan seçimlerin hiçbirinde varlık gösteremeyen, yerel düzeyde hiçbir etkinliği olmayan, belediye başkanı, bölge meclisi başkanı gibi seçilmiş bulunmayan Cumhurbaşkanı ve partisi siyasi hayattan silinecek mi? Belki bir yıl sonra.

Bu yazıya ne oldu böyle: Bakar mısın lütfen Naci ? Hem uzadı hem de makaleye döndü. Kesiyorum. Kestim. Yok şunları da eklememe izin ver lütfen:

Dün hava çok sıcaktı, bu sabah bizi dün gecedan kalan serin ve ıslatan türünden yağmur karşıladı. Saat 09:18’e kadar, dün yarısını kestiğim, bugün bitirmeyi düşündüğüm çimleri bigüzel suladı. Çim kesimi pazartesine kalacak. (Pazar öğleden sonra bu tür işler gürültü kaynağı olduğu için zaten yasak! Belediye emridir.) Elbette yeniden yağmur yağmazsa. İklim miklim zaten kalmadı. Biliyorsun artık günü birlik mevsimlerdeyiz. Kimi kez ise bir günde beş mevsim yaşıyoruz. Beşinci mevsim henüz adı konulmayandır. Almanya Federal Cumhuriyeti, Belçika Krallığı, Fransa Cumhuriyeti... derken birkaç gündür Çin Halk Cumhuriyeti ve Hindistan Birliği’nin değişik federe devletlerinde yer kaymaları, su baskınları can alıyor ...

Bu durumda bizim günlük, ufak tefek dertlerimiz solda sıfır kalıyor. Yine de Abla’ya ve Şerafettin’e geçmiş olsun. Annenin hastalığını da konuşamamıştık. Bu vesileyle Büyük Ev’in ve aile ocağımızın fotolarını ve videosunu özlemle bekliyorum. Hele Büyük Ev’in varsa giriş kapısının fotosunu. Oralara dönersek o kapı açılır mı?

Açılacak mı? Bu Pazar kendi kendime sorduğum soru bu. Belki bu akşam üzerine kadar bir yanıtını bulurum.

Herşeye rağmen günlük minik mutluluklarla, şenliklerle yarının daha iyi ve daha güneşli olacağı umudunu taşıyorum. Bu umut ta bana yetiyor.

Hepinize en içten sevgi ve selamlar. Kolay gelsin.

(25 Temmuz 2021, ayorum.com)

“ÇOK ÖZEL PROGRAM”

Paris, 8 Eylül 2020. Korona belasının yeniden azdığı Fransa’da toplumsal, kültürel, ekonomik hayat birinci viteste. Yurttaşlar daha az tüketiyor. Daha az yolculuk yapıyor. Daha az lokantaya gidiyor. Cafeler daha az ilgi çekiyor. Teraslar öksüz. Sinemalar açıldı ama müşteri yok. Tiyatrolar ağlıyor. Konserler iptal. Festivaller/Şenlikler yapılamıyor. Birçok şey iptal edildi. Böylesi bir yaz “modern zamanlarda” daha önce hiç görülmemiştir.

Bu olaylar, sorunlar, ızdıraplar yanında beklenmeyen, daha önce akla pek gelmeyen bir sonuç da kendini gösterdi:

Fransa’da yaşayanlar, kadın, erkek, genç, yaşlı ve çocuklar zorunlu olarak, istemeden TASARRUF YAPTILAR, işte ispatı :

Mayıs ortasındaki resmi rakamlara göre, üç ay kadarlık bir zaman diliminde 62 ile 70 milyar öro arasında bir miktarda tasarruf sö konusu.

Bu tutar son aylarda biraz daha arttı, temmuz sonunda toplam 85,6 milyar öroya ulaştı.

Sadece temmuz ayında istemeden yapılan tasarruf 16 milyar öro.

Tahminlere göre yıl sonunda 100 milyarı geçmiş olacak: Bankalardaki ve benzeri işletmelerdeki değişik ve türlü çeşitli hesaplarda.

Nakit olanları burada dikkate alamıyorum. Ama kimi kaynak, bankalara ve benzerlerine güvenmeyenlerin nakit olarak “sakladıklarının” da yüklüce olduğunu ileri sürüyor. Ne kadar? On belki onbeş milyar mı?

Bu kadar parayı nereye, nasıl, ne zaman yatırmalı ? Mikro ve makro ekonomik açılardan yanıtlanması zor bir soru.

3 Eylülde Başbakan'ın "ekonomiyi canlandırmak" için çok özel programıyla özellikle çok büyük şirketlere yapacağı "pompalama" bağlamındaki 100 milyar öronun bununla bir ilintisi yok. Bu konu da önemli.

Bu konuya ve Macron'un şapkasından çıkardığı "Planlama Teşkilatı" meselesine daha sonra değineceğim. Plan olmadan Planlama Teşkilatı nasıl olurmuş, onu da göreceğiz. Dünyada ve ülkemizde 1930'ların ve 1960'ların "Beş Yıllık Planları" bunu duyunca Karacaahmet Mezarlığı'na nur yağdı. DPT (Devlet Planlama Teşkilatı) Ankara'da Meşrutiyet Caddesi'ndeki binasını geri almak için Çankaya'dan aşağıya doğru kızakla kaymaya hazırlanıyormuş.

Hele bir kış gelsin göreceğiz. Nasıl mı ? Nasılı da olur mu ? Fransa Cumhurbaşkanı yine "çok iyi yazılmış" harika bir müsamere havası içinde sahneye konulmuş bir nutuk atınca hepsini öğreneceğiz. Pek yakında.

Bunlar, "plan, özel program" vesaire, bu bağlamda maalesef siyasi demagoji ve siyasi göz boyamanın frenkcesi : Hele kurulacak olan Planlama Teşkilatı'nın başına, Macron'un cumhurbaşkanlığına aday olmasını ilan etmeden önce bile en birinci destekçisi François Bayrou'nun atanması başlı başına bir hadise. Teşkilat için kanun, kararname veya benzeri özel bir hukuki metin çıkarılmadan, teşkilatın memurları bile atanmadan işe "baş"tan başlanması görülmüş müdür ? Hani bu konuda dünya kadar örnek de var. Macron'un ilk hükümetinde Adalet Bakanlığı'na getirilen ama adı "basit bir yolsuzluğa" karıştığı için istifa ettirilen Bayrou UDI-MODEM nam partinin (adını pek sık değiştiren bir partidir, bu yazı yayınlanana kadar yeni bir isim almış bile olabilir onun için

hristiyan-demokrat parti diye aklımızda tutalım) Bir Numarası'dır, ve bu parti bugün Macron partisinin Meclis'teki desteğidir/bastonudur : Meclis'teki 46 milletvekiliyle Macron partisinin beşinci lastiğidir, ve bu sayede Macron'un partisi teorik olarak çoğunluk sahibidir. Hristiyan-demokrat ortacı ama sağa bakan bu partinin siyasi dinozor olarak öteden beri bilinen liderine "altından garaj" sunulmasını da bu nedenlerle çok görmeyelim.

Fransa'da böyle "hediyeler" adettendir. İnanmayana iki örnek daha verebilirim. Araştırın lütfen eski başbakanlardan Laurent Fabius ve Lionel Jospin bugünlerde nerede görev yapıyorlar ? Birincisi Sosyalist Parti'nin Mitterrand döneminde, taaaa 1984'te, partisini "sosyalizm"den "sosyal liberalizme" çeken başbakanıdır, "Fransa'nın en genç başbakanı". İkincisi ise 2002'deki cumhurbaşkanlığı seçiminde solun bütün parçalarının, herbirinin ayrı ayrı kendi adayıyla birinci tura girmesini ve Fransa tarihinde ilk kez aşırı sağcı ve ırkçı parti adayının ikinci tura kalmasını acemiliği sonucu sağlayan beceriksiz politikacıdır. İkisine de birer "altından garaj" şarttı : iyi bir maaşla, özel şoförle, otomobille, vesaire vesaire vesaire ile. Vous êtes en France !

(Aradan geçen onca zamana kadar, bugüne, 16 Aralık 2021'e kadar, fransız usulü planlama teşkilatı konusunda herhangi bir kıpırdanma evet evet sadece bir kıpırdanma bile tesbit edilemedi. Bay Bayrou uyuyor mu ? Bu soruyu sormak hakkımız her zaman var.)

Bu iktidarın "çok zenginlerin" çıkarlarını savunduğunu bir daha sergilemek için şimdilik sadece bir noktaya değineceğim :

Büyük şamata ve tantanayla sahneye konulan "Çok özel program"da orta halli, yoksul aileler için, çok az gelirli emekliler için, çalışan ama yine de yeterince kazanamayanlar ve dolayısıyla

geçinemeyenler için, yurtsuz-yurtsuzlar için tek kuruş öngörülmedi. İşte size “çok özel program”.

Dahası milyarların sunulacağı patronlardan herhangi bir koşul istenmemesi. Bir örnek ve bu bahsi kapayalım :

Başbakan övünerek “160 bin iş yaratacaız” diyor. 2021’de. Kim yaratacak ? Milyarlar verilen patronlar. Bu işleri yaratmak için patronlara herhangi bir koşul konuldu mu ? Hayır ! 1980’lerin başından beri bu yöntem kullanılmıyor mu ? Evet ! Eee o halde işsizliğin yaratıcıları olanlar nasıl iş yaratacak ?

“Görünmez el”le.

Ultra liberalizmde “yenilik” yok. 1980’lerin başında teşvik primini alıp iş yaratacağını ileri süren kimi şirket (aralarında Güney Koreliler de vardı) parayı aldıktan bir süre sonra kayıplara karıştılar, bir de böylesi var. İhanet ?

100 milyarın 40’ını Avrupa Birliği verecek. Ama herkes biliyor artık : AB öyle bürokratik bir yapı ki 40 milyarı çıkarana kadar bir yıl geçebilir. Göreceğiz.

İşler sonuç itibarıyla o kadar kolay da değil. Hiç kolay değil.

Aynı Fransa’da son bir-iki haftada korona hastalarının sayısı durmadan artıyor : Ne yapmalı ?

Bela daha çok aile içi geniş toplantılarda, evlilik, yaş yıldönümü vesaire vesilesiyle düzenlenen şenliklerde, düğünlerde, her yerde yayılıyor. Bunları yasaklamak değil amaç, amaç bunların kurallara göre yapılmasıdır.

Bela özellikle büyük kentlerde endişe verici boyutlarda: Paris ve ikinci büyük kent Marsilya en başta. Son günlerdeki ciddi ve tedirgin edici gelişmeler üzerine ikincisinde, belki ikisinde de,

mahalle mahalle, ilçe ilçe “evde kal” uygulamasına geçilebilirlik konuşuluyor.

Bu bela daha süreceğe benziyor. Bu belayı atlatsak bile maalesef benzeri başka belalar çıkacak:

Bu düzen böyle sürer, doğayla ve hayvanlarla alay etmeye devam edersek.

Ki maalesef devam edenler hep olacak. Sadece doğayla ve hayvanlarla değil, insanlarla da. Yaşamla da.

Tedbiri elden bırakmamalı. Kurallara uyarak oyunu oynamalı. Faülsüz. Başkalarını, bilhassa çocuklarımızı ve torunlarımızı düşünerek. Geleceklerini de.

20 EKİM 2020 : GRİP AŞISI TÜKENDİ

Kadim dostum Melih Aşık'a gönderdiğim iletiyi aynen aktarıyorum :

“(...) merhaba, (...) Fransa’da işler sarpa sarıyor : Grip aşısı tükendi, notu altta. (...)” :

FRANSA'DA GRİP AŞISI TÜKENDİ. Korona BELASI SÜRERKEN, yaklaşan soğuklarda giribe yakalanacakların sayısını azaltmak, bir de bu belayla ugraşmamak için (şaka maka Fransa’da yılda ortalama on bazen oniki bin kişi gripten ölüyor) Sağlık Bakanı başta yetkililer (ve yetkisizler de) “Bu yıl sadece 65 yaştan büyükler değil, çocuklar da dahil herkesin grip aşısı yaptırmasının yararlı olacağını” yineleyip durdular. Ve “15 milyon aşı siparişi” yapıldığını duyurdular.

İlk postada eczanelere sadece 5 milyon aşı dağıtıldı. Aşı satışının başladığı 14 ve 15 ekimden itibaren eczane önlerinde kimi kez epey uzunca kuyrukta otuz dakika bazen bir saat bekleyen şanslılar, tedbiri elden bırakmayanlar aşılarını alıp, yaptırdılar ve rahat ettiler.

Üç gün sonra aşı bulunmaz oldu. Ne eczanelerde ne başka bir yerde. Acelesi olmayanlar, ellerini ve ayaklarını çabuk tutmayanlar artık 15 Kasımda geleceği söylenen 5 milyon aşığı beklemek zorundalar. Ve hep bir ağızdan “Yöneticilerimiz bizimle dalga mı geçiyor ?” sorusunu soruyorlar ve ekliyorlar :

“66,5 milyonluk nüfus sahibi koskoca Fransa için 15 milyon aşı yeter mi be! Olur mu böyle be ?!”

L’Express dergisi sitesinde, LEXPRESS.fr, 20 Ekim 2020’de şu başlık atıldı : “Grippe : 60% des pharmaciens en rupture de stock de vaccins”.

19 KASIM 2020: BUGÜN HAVA GÜZEL

Evet evet bugün hava güzel. Hava güneşli ve soğuk. Dondurmuyor ama kışın gelmek üzere olduğunu kibarca muştuluyor.

Sabah kahvaltısından sonra, ikinci kahvemi içerken mutfaktaki geniş ve hatırı sayılır ve yaşlı başlı koltuğa oturduğumda karşımdaki pencereden güneşle birbirimize göz kırptırıyoruz. Minik kuşlar da bize katılıyor.

Minik kuşlar, güvercinler ve gugukguguklarından usandığımız kumrular daha sıcak mekanlara pırrrr ettttiklerinden bu yana daha özgür. Daha neşeli. Hele birimiz evin önüne çıkıp bir sandalyeye yayılınca, keyiften beş dakika aralıksız konser garanti. Piyano bile var. Kendilerini insansız bu günlerde ve gecelerde yalnız bırakmadığımız için sanki bize teşekkür ediyorlar. Elbette bu bir yorum, bir hipotez, bir ütopya. Belki bana böyle geliyor. Kuş dilini öğrenmek için son haftalarda birçok dil kurumuna, okula mokula başvurdum ama henüz olumlu bir yanıt alamadım. Umudumu yitirmedim. Bekliyorum. Bu dili de çözmek lazım sanıyorum. Son dostlarımız belki minik kuşlar olacak çünkü. Bundan eminim.

Öğlen yemeğinden (köfte, pilav, türlü, yoğurt, peynir, kahve, ağzınıza layık) sonra serin güneş altında bir saat yürüdük.

Kardeşim Kahraman Gündüz birkaç yıl önce Paris’te bizde kaldığı zamanlarda eşime Ergani tarzı köfte yapmayı öğretti, o günden bu yana köftelerimiz harika. Gündüz’ü bu vesileyle de sık sık anıyoruz. Un peu’yu telafuzu alemde ve kendisine takılmamız için hoş bir bahaneydi. Kardeşim Faysal ise, yemek masasında, yediğini beğenince iki kolunu birden öne ve hafifce yukarıya doğru açarak “Süperrr” deyişle aklımızda.

Evimizi elektrik enerjisiyle ısıtıyoruz. Ama mutfak ve oturma odası olarak kullandığımız genişçe mekanda bir sobamız da var. Odunla ısıtan. İyi ısıtıyor. Gürül gürül tarafından.

Yirmibeş cm boyunda kesilmiş meşe odununun bir metreküpü ellibeş öro. (Aralık 2021’de seksen öroya “sıçradı”. Neden?) Teslim ve bahçedeki özel yerinde düzene koyma işini yapana da beş öro bahşiş. Her gün veya iki günde bir sobanın yanına bir miktar odun taşımak lazım. Bu da benim günlük işim ve “sporum”: Önce odunları tek tek seçmek, çok iri olanları baltayla ikiye, bazen dörde ayırmak, temizlemek te lazım. Bir saat kadar zamanımı alan işim. Elektrik enerjisi yanında odun sıcaklığı tamamlayıcı ve evi ısıtmak için harika. Hatta şart. Bürom, koridor, yatak odası, banyo salonu sadece elektrik enerjisiyle yetiniyor. Yetiyor da.

Sıcak, ama çok sıcak olmayan, bir büroda yapılabilecek en güzel şey de yazmak. Aralıksız eylemim:

Kış ve yaz. Ve ilkbahar ve sonbahar.

Bugün bu makaleyi de nitekim büromda yazıyorum.

Karşımda bahçemiz, ağaçlarımızın tümü yapraklarından yoksun... çim yemyeşil, güllerin birçoğu çiçekleriyle mutlu...

Eşim mutfakta kahve hazırlıyor. Saat 16:30 olmak üzere. Öğleden sonra kahvaltısının saati geliyor. Çalışmaya ara vermek ve mutfaka yönelmek zamanı. Büyük ihtimalle milli veya milletlerarası bir mesele açılacak. Ve kaçınılmaz olarak tartışma kızışacak. Çalışmamı bölmessin diye kahveyi de, öğleden sonrası kahvaltısını da, elmalı kurabiyeyi de, tartışmayı da akşam yemeğine bırakıyorum. Yazmak en önemlisi.

Şimdilik burdayız. Hep burda mı kalacağız? Bilemiyorum. Yöneticilerimiz küçük tüccarların lobi baskısından çekiniyor,

gençlerin önemli bir bölümünü kesintisiz eğlence merakından vazgeçiremiyor ve sonuçta “evde kal” konusunda çelişkili kararlar alıyorlar. Şaşkınlık ve korona belası sürüyor...

İyi ki Uğur Şahin ve eşi Özlem Türeci Almanya’da özgür bir ortamda özgürce doktorluk mesleğini seçtiler ve özgürce okuyup doktor oldular. Sonrasını biliyoruz. Onların sayesinde İNSANLIK kurtulacak. Bu da bize yeter.

İşte bugün aklıma gelenler, aklımdan geçenler bunlar.

Yazmakta olduğum bir ekitap ta var, bu makaleyi gönderdikten sonra kitap yazmaya devam edeceğim. Bitirince haberini veririm. İlginizi çekeceğinden eminim.

Hepinize sevgi ve selamlarımla başarılar ve kolaylıklar diliyorum.

(19 Kasım 2020)

ZAMAN GEÇİYOR, TEDİRGİNLİK ARTIYOR

Paris'in nabızı artık metroda at(a)mıyor. Metrolar ölüm sessizliği içinde. Koridorlar sessiz, vagonlar sessiz, yolcular sessiz. Yolcular aralarında konuşacak olunca mırıl mırıl mırıldanıyorlar. Fiskos genelleşti. Katedral sessizliği sürüyor.

Evet alçak sesle konuşuluyor. Yolcular birbirine sanki daha saygılı. Korona korkusu bireycileri, benmerkezcileri, bendedimolducuları, umurumdadeğilcileri insanlaştırıyor gibi.

Metroların sayısı yüzde on kadar azaltıldı. Ama artık can sıkıntısı da, ölüm korkusu da taşıyor.

Korona belası bize de bulaşabilir diye doktora, eczaneye, hastaneye gitmemek için binbir bahane uyduruyoruz. Gitmiyoruz da. Bunun da etkisiyle 2020'de Sosyal Güvenlik giderleri 2,5 belki 3 milyar öro azaldı. Bütçe açığı akıl almaz boyuttaki Kurum için devele kulak ama yine de az sayılmamalı. "Dünyanın en iyi sağlık sistemine sahibiz" palavrası ise can çekişti. Sizlere ömür ! "Ulusal

düttürü” biçimine dönüştürülen “En büyük biziz, bizden büyük yok” da.

Yoksulların zaten doktora gidemedikleri artık devlet sırrı değil. Korona belasıyla yoksullarla varlıklılar arasındaki uçurum derinleşti. “Üniversite Lokantaları” kapanınca öğrencilerin pek çoğu yarı aç yarı tok. Yoksullar ve öğrenciler için “toplumsal bakkallar” açıldı : Bir file veya bir sepet dolusu sebze, meyve ve içecek... Ocak sonunda yetkililer devreye girerek Üniversite Lokantalarının açılması ve günde iki öğün yemeğin (herbiri 3,30 öro yerine) birer örodan sunulması kararlaştırıldı...

Aşağıdan gelebilecek dalga yeniden ve yeniden “saraylara” korku salıyor...

İşsizlik arttı. Fransa’da devlet işsizliğin ve işsizlerin denetimden çıkmasını engellemek umuduyla kimi tedbir alıyor : Hükümet emriyle kapatılan işyerleri emekçilerine ücretlerinin yüzde yetmişi-seksenini, işyeri sahiplerine olası gelirlerine göre, aylık belli bir tutar devlet tarafından ödeniyor. Bunun sonucu devletin borcu artıyor. Bu borcun nasıl ve kimlerce ödeneceği ise meçhul.

İşsizlik olgusuyla birlikte kaçak çalıştırılan işçiler meselesi de gün yüzüne çıktı. Yoksul ve geçinebilmek için kaçak çalışarak birkaç öro kazanmaya uğraşanların artık yapacak işleri de yok oldu. Ekonomi yavaşladı çünkü. Kaçak işçi çalıştıranların başında gelen inşaat işkolunda işler yavaşlayınca, lokanta, bar, cafe ve benzeri mekanlara kilit vurulunca binlerce kaçak işçinin mütevazı ekmek kapısı da kapandı.

Evet yoksulluk arttı. En büyük süpermarketler bile mağazalarından birkaçını kapattı ve yüzlerce, kimi işyerinde binlerce işçisini temelli işten çıkardı. Bu gidişle önümüzdeki günlerde işsizlik daha ciddi boyutlar alabilir. Kimi büyük şirketin koronayı bahane ederek işçi

sayısını azaltmaya çalıştığı da söyleniyor. Gıda, giyim ve kuşam, içecek işleri sarpasarıyor. Hazır giyim kuşam şirketlerinin en büyüklerinden birkaçı da kapandı.

“Müşteri” kuyrukları Secours Populaire, Secours Catholique, La Banque Alimentaire, Restos du Coeur gibi gıda ve giysi yardımı yapan hayırsever derneklerin gıda dağıtım noktaları önünde : Kadınli, erkekli uzun çok uzun kuyruklar... Bu tür manzaralara sadece Fransa’da rastlanmıyor, İtalya’da (Milano’da örneğin), İspanya’da da ... rastlanıyor...

Ticaret sürüyor, biçimi biraz değişerek : Fransa’da 2020’de, internet aracılığıyla alış-veriş yüzde 8,5 oranında arttı. İnternet alış-verişi yaşamımızın ayrılmaz unsuru biçimine dönüştü.

Gözlük kullananların sayısı arttı. Gözlük satışları da. Gözlük satan dükkanları de.

İnternette ve kitapevlerinde kitap satışları arttı. Sonuncu “evde kal” programı başlamadan önce kitapevleri önünde uzun kuyruklar görülecek şık bir manzaraydı. Hele ellerinde, kollarında kitaplarla kasaya yaklaşan meraklıların çokluğu. Kitap sevgisi yaşıyor.

Son “sokağa çıkma” kararında kitapevleri de “hayati” ihtiyaçları karşılayan satış mekanları olarak tanımlanınca kitap sevgisi ölmeyecek dedik, burada bir kez daha yinelıyorum : Kitap sevgisi ölümsüzdür.

Giyim-kuşam satışları ciddi ölçüde azaldı. Ayakkabı, tenis satışları arttı. Yürümek çünkü birincil eylem biçimimiz, en belirleyici sporumuz oldu.

Yeni otomobil satışları azaldı. Bisiklet ve benzeri taşıtların satışı arttı. Bisiklet artık sadece gezinti için değil, bilhassa işe gidiş ve eve

dönüş için baş taçı. Fransa’da bu taşıt bir de savaş yıllarında bu kadar baş taçı edilmiş, “la petite reine” (“küçük kraliçe”) lakabını, hak etmişti. Hele benzin, elektrik ve gaz fiyatları hiç durmamacasına artırılınca : 2007-2020 arasında elektrik fiyatı yüzde 60,36 oranında arttı. 2020’den bugüne benzin fiyatı yüzde on arttı. Dün yeni bir artış daha geldi. Nedeni bilinmiyor.

Bisiklet kullananlar artık hem birbirlerine hem de yayalara daha saygılı-ymış. Yaşlı kadınlara bilhassa korku salmak için serseri bisiklet sürüşleri azaldı-azalmışmış. Eşime bakarsanız “artık hiç kalmadı”. Umarım bu devrimci değişim kalıcı olur.

Otomobil akışı, trafik nam bela bir parça azaldı. Saat 18’den sonraysa trafik neredeyse sıfır; sokak, cadde, meydan ve bulvarlar yalnızları oynuyor.

Hava sanki bir parça daha temiz gibi. Kuş seslerini kentlerde bile duyabiliyoruz. Kuşlar bu işten çok memnun.

Otoyollarda ve kentlerarası “ulusal yollar”da da trafik azaldı. Şehir mekezleri kimsesiz. Hele sabahın erken saatlerinde ve akşama doğru. İn cin top oynuyor. Ama top yok.

Saat 18’e doğru bir hareketlenme de yaşanmıyor değil : Herkes bir an önce, evet işte sokağa çıkma yasağı başlamadan önce eve dönmek telaşında. Bu telaş ve kimi kez koşturmaca buralarda hiç görülmemiş manzaralara yol açıyor.

Fransa’da ilaç tüketimi arttı.

En çok kullanılan uyku ilaçlarıyla (Fransa bu alanda dünya şampiyonudur) sakinleştirici ilaçlar en çok arananlar oldu. Bunun sonucunda ilaç sıkıntısı yaşanıyor.

Avupa sermayeli bütün şirketlerin, maliyeti daha düşük olduğu için Çin Halk Cumhuriyeti’nin ve Hindistan Birliği’nin ucuz işgücü

vesilesiyle oralarda ürettiği ilaçlarda ciddi kıtlık başlayabileceğinden söz ediliyor.

Avrupa devletlerinin “ilaçlarımızı artık kendi ülkemizde üretmeliyiz/üreteceğiz”, “yurtsever ekonomiye dönmeliyiz” söylemleri daha bir veya birkaç ay bile geçmeden mazide kaldı.

Bu konuda devletlerüstü şirketler “bekle gör” ayarında, işleri idareye çalışıyor, fırtınanın geçmesini bekliyor.

Zaman geçiyor söylenenler somutlaştırılmıyor. Tedirginlik artıyor. Zorlu, karmaşık, bilinen ve bilinmeyen ekonomik, siyasi ve toplumsal dengeler ne zamana kadar sürebilir ? Sürebilir mi ?

27 OCAK 2021, HOLLANDA’DA BAŞKALDIRI, SARAY’DA KORKU

Macron halktan korkuyor. Halkından korkuyor. Erdoğan çekememezliğinden daha beter: Çünkü bu korku, halk korkusu, felç ediyor. İşte ispatı:

Günlerdir Fransa Cumhurbaşkanı karar veremez halde. Korona belasıyla mücadelede yeniden “evde kal” kararı alması için her yönden, bilim kadınları ve adamları, uzmanlar, doktorlar ve gözlemcilerden ve hatta bakanlarından ve başbakanından yapılan uyarılara, tavsiyelere rağmen.

25 Ocak 2021 Pazartesi günü “bu hafta sonunda mutlaka evde kal” borusu çalınacak, Cumhurbaşkanı bir-iki güne kadar ulusa seslenecek denirken, Salı günü “Cumhurbaşkanı’nın ulusa hitap etmesi söz konusu değil” duyurusu güya fısıltı radyosuyla, manto altından duyuruldu. İktidarın, Yürütme’nin, böylesine çark etmesinin, bu denli açız kalmasının altındaki nedenler merak konusu.

Hafta sonunda ve pazartesi Hollanda’da hiç beklenmeyen bir anda isyan başladı:

Amsterdam’da, Rotterdam’da ve ülkenin toplam oniki büyük kentinde, İkinci Dünya savaşından beri ilk kez önümüzdeki Cumartesi günü bütün ülkede uygulamaya konulacağı duyurulan 21’den 4:30’a kadar gidecek sokağa çıkma yasağını protesto için.

PARİS, OCAK 2021, CUMHURİYET MEYDANI'NDA GÖSTERİ.

Hem ne isyan: Atlı polisler göstericiler karşısında atlarını geri çevirip önce tırışta sonra dört nala geldikleri gibi döndüler. Güvenlik güçlerinin otomobilleri, araç-gereçleri taşlandı. Otomobiller, minibüsler ve diğer taşıt araçları da geri vitese taktılar. Hollanda Başbakanı “İç savaşın eşiğindeyiz” dedi. Büyük kentler polisle dolduruldu. Hollanda Krallığı sarsılıyor mu? Meçhul. Ama diğer “sarayları” da korku sardı.

İsyan, başkaldırı, yakıp-yıkma sadece Hollanda’da değil, Tunus’ta, Kudüs’te, Almanya’nın değişik kentlerinde birkaç ay ve birkaç hafta önce, Fransa’da birçok kentte de.

Sadece gösteri ve yürüyüşlerle yetinilmiyor, güvenlik güçleriyle apaçık bir biçimde savaşıyor...

Pazartesi ve salı Fransa’da öğretmenler greve gittiler. Gösteriler düzenlediler: “Sağlık önlemlerinin artırılması” için.

Fransa’da günlerdir küçük tüccarlar, zanaatkarlar eylem çağrısı yapıyor. Bar, lokanta, büfe ve cafe sahipleri 1 Şubat 2021’de yasak

masak dinlemeyip bar, lokanta, büfe ve cafelerini açacaklarını toplumsal iletişim ağları aracılığıyla, videolarla ve basılı medya yollarından ilan ettiler. Bar bar bağıyorlar? “Geçinemiyoruz, işyerlerimiz batıyor, çocuklarımız tükeniyor, geleceklere güvenemiyorlar...”

Eyleme çağırış biçimi ve eylemcilerin toplumsal yapısı (çoğu kendi işini dışıyla tırnağıyla yaratmış, varını yokunu bir lokanta, bir cafe, bir büfe için tüketmiş ve başka hiçbir geliri olmayan küçük patron veya karı-koca emekçi), yeniden SARI YELEKLİLERİN mücadele biçimlerine dönüşülmek üzere olduğumuzu haber veriyor.

Eyleme çağırılarda kararlılık, bıçak kemiğe dayandı havası ve kavga eğilimi dikkat çekiyor.

Büyük ihtimalle fransız sivil ve askeri her türlü istihbarat büroları yetkililere ve elbette en başta Macron’a “haberi” verdiler: “Bu millet isyana hazır” denmiş olabilir.

İsyana hazır olanlar sadece küçük patronlar, emekçiler değil. Öğrenciler, işçiler ve işsizler de geliyor:

PARİS’TE BİR GÖSTERİ SONRASI.

Üniversiteler ve üniversite lokantaları kapatılınca toplumsal yaşamları sıfırlanan, açlıkla bile karşı karşıya bırakılan öğrenciler Lyon’da, Aix-en-Provence’da ve öğrencisi çok başka birkaç taşra kentinde gösteri ve yürüyüş düzenlediler:

“Nos vies en danger”/”Yaşamlarımız tehlikede”, “Politique incompetente, jeunesse agonisante”/”acemi siyaset, can çekişen gençlik” ve benzeri bandrollarla.

Son günlerde bunalımlar içinde perişan öğrencilerden birkaçı intihar etti. Birkaçı ne iyi ki zamanında müdahaleyle ölümün elinden alındı. Öğrencilerin, hele 15 veya 16 metrekarelik yurt odalarında sıkıntıdan patlayan öğrencilerin, başka ülkelerden gelmiş ve okuyup ülkesine dönmek, halkına yardımcı olmak isteyen çocukların durumu içler açısı : Kimsesizlik öldürüyor.

İşsiz sayısı artıyor. İşsizliğin denetimden çıkmasını önlemek ve olası başkaldırıların önünü almak üzere “evde kal” veya benzeri tedbirler sonucu işinden olanlara “kısmi işsizlik ödentisi” adı altında ücretlerinin yüzde seksenbeşini veya biraz daha azını devlet, kalanını işveren üstlendi. Ama bu yöntemin sonsuza kadar, hatta ilkbahara kadar sürmesinin olanaksızlığı konuşuluyor. “Kısmi işsizler” bu ödentiye yitirirlerse durum hakikaten vahimleşebilir...

Toplumsal ağlarda “désobéissance civile”/”sivil itaatsizlik” çağrıları aldı başını gitti.

1 Şubat 2021 bütün hoşnutsuzlukların, küçük büyük isyanların bir araya geleceği tarihi bir kırılma noktası mı olacak?

Hükümet üyelerinin birbirleriyle, bakanların başbakanla, bakanların ve başbakanın cumhurbaşkanı ile tartıştıkları, kimi konuda anlaşamadıkları artık bir devlet sırrı değil. Örneğin daha dün kimi günlük gazete hükümetin “evde kal”dan yana, cumhurbaşkanının karşı olduğunu yazdı.

Bu kadar da değil: Aynı bakan kendi kendisiyle çelişkiye düşüyor: Bu hele Sağlık Bakanı olunca işin rengi koyulaşıyor: Bakan sabah söylediğinin tam tersini akşam söylüyor.

Cumhurbaşkanı bizzat bir gün söylediğinin tersini ertesi gün söyleyebiliyor. Devlette PANİK havası olduğu izlenimi ortaya çıkıyor.

Maske fiyaskosundan (Korona Günlüğü 2020 isimli ortak ekitabımızda vurguladığımız gibi) sonra, aşılama fiyaskosu ve benzeri acemiliklerle ve bunların küçümsenmesi, önemsizleştirilmeleri için ileri sürülenler iktidara ve yöneticilere güveni sarsıyor. Kimi toplumsal kesimlerde, sınıflarda güveni sıfırlıyor: “Bu adamlar bu işin altından kalkamayacaklar!” sonucuna ulaşıyor...

Başkaldırıya böyle varılıyor: Fransa’da bugünlerde halk isyanın eşiğinde.

Hele bir bakanın, başbakanın veya cumhurbaşkanının ikide bir “Bu salgın ancak ilkbahar sonunda biter belki”, “Belki ağustos sonunda biter” türü şeyler söylemesi tahammül sınırını zorluyor.

Fransa halkı isyan etmesin de Hollanda halkı mı etsin?

İşte Macron’un korkusu.

(27 Ocak 2021, ayorum.com)

KORONA GÜNLÜĞÜ, PAZAR, 21 ŞUBAT 2021

Kızkardeşime yazdığım iletiden bir kesit:

Merhaba. Bizim kış size gelmiş. Buradaki onbeş yirmi santimlik kar eridi, kar sessizliği yerini kuşların mutluluk ve şenlik çığlıklarına bıraktı. Ülkeden bile duyulabilir sanıyorum.

Çiçekler canla başla ilkbaharı getirmeye koşuyorlar. Bu yıl ilkbahar erken geldi/gelecek gibi.

Çim yeşiliyle birlikte aldı başını gitti: Biçmek lazım, belki yarın belki daha sonra...

Hava eksi dokuzdan ondokuza fırladı. ABD’de Teksas donuyor, Fransa yaz havasında...

Mevsimler karmakarışıklaştı.

Virüs her yerde dolaşiyor. Tehlikeli bir biçimde.

Nice ve Metz nam kentlerde belki il düzeyinde “evde kal” borusu çalınacak.

Aşılamadaki komik ve trajik kakafoni sürüyor... Avantacılar var, önce gelen oturur hesabı.

Fransa’da yöneticiler takımından henüz kimse istifa etmedi, ama Arjantin’de Sağlık Bakanı yakınlarına avanta sunduğu, kuralları hiçe sayarak onlara hemen aşı yaptırdığı için istifa etmek zorunda kaldı...

Yarın eşim aşısının ikinci dozunu alacak. Malum tedbirler aynen sürecektir.

Haberlerini vermeyi ihmal etme. (...)

Hepinize en içten sevgi ve selamlarımla kolay gelsin.

17 MART 2021: AŞILAMADA KAKAFONİ/HER KAFADAN BİR SES ÇIKIYOR

Fransa’da halkın iktidara güveni sarsılmış durumda. Nedenleini mi merak ediyorsunuz? Neden pek çok.

Bir yıldan bu yana ayorum.com sitesindeki makalelerimle yansıtmaya çalıştım; makalelerin tümüne yakını aynı konuda yazan arkadaşların makaleleriyle birlikte Korona 2020 başlığıyla ekitap biçiminde bedava sunuluyor: ekitap.ayorum.com sitesinde. Oradan da izlenebilir. Aşılama konusundaki fransız tarzı fiyaskodan belki haberiniz olmamıştır, burada iki satırla değineyim:

Sağlık Bakanı, aşılamanın başlayacağı günden bir gün önce “Günde 15 bin aşı yapılacak” dedi. Ertesi gün, 27 Aralık 2021’de, bütün Fransa’da evet bütün Fransa’da SADECE 20, yazıyla SADECE YİRMİ AŞI YAPILDI...

Bu bir fiyasko değilse nedir?

Fransa Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı sembollere, hele tarihi olanlarına bayılıyor, ortaokul lise yıllarından gelen bir tutku işte, biraz çocukça ama zararsız gibi:

Burada Louis Pasteur’ün ölüm gününü Büyük Usta’ya saygı olsun ve tarihi bir vurgu amacıyla aşılamanın başlama vuruşu için seçti ve AB üyesi devlet yöneticilerine önerdi. Kibarlıktan kabul ettiler. Cumhurbaşkanı’nın hassasiyetini de bildikleri için. Bu kadarlık birlik ve dostluk gösterisi de artık olabilir.

Ama bu işlerde semboller yeterli olmuyor, sonrasında yapılanlar ve uygulama da tayin edici.

O tarihten bu yana AB üyelerinin örneğin aşı satın alımında herbirinin bir yöne gittiğini gördük. Bu bela AB'nin de sonu olabilir mi sorusunu bugün, 17 Mart 2021'de, artık sorabiliriz sanıyorum. AB üyeleri meselesine daha sonra döneceğim şimdi yeniden aşlamaya geçelim lütfen:

İlk aşlamadan beş gün sonra, 31 Aralık 2020'de, sayı 138'e evet evet yüz otuz sekize çıktı (!) Harika! Ama tersten rekor:

Fransa ile aynı tarihte aşlamaya başlayan Almanya Federal Cumhuriyeti'nde aynı günkü sayı 130 bindi. Aradaki fark sadece üç sıfır değil elbette. Çok bilmiş yetkililer “acele etmemek lazım”, “yan etkilerden çekiniyoruz, tedbirli olmalıyız, çünkü aşılardan ne olup ne olmadını bilemiyoruz”, “aşılardan ulaşımında sorunlar çıktı”, hakem taraf tuttu, hava yağışlıydı saha kaygan ve benzeri mazeretler ileri sürdüler. Ama inandırıcı olmadılar.

Yurttaşlar nitekim hiç inanmadı.

Birçok uzman “devlet paniği”/“devlette panik” kavramını çıkardı, siyasetbilimine armagan etti.

Evet Fransa devleti panik içindeydi. Lojistik, karar alma ve uygulama bakımlarından hiçbir yeteneği, yetkisi, deneyimi olmayan Sağlık Genel Müdürü, kurumu ve Sağlık Bakanlığı bu işin altından kalkamadı.

Cumhurbaşkanı tarafından aşılama operasyonu “pilotu” olarak görevlendirilen Sağlık Genel Müdürü uçağı ormana indirdi.

Nitekim 10 Ocak 2021'de bile aşılamanın sayısı 800 bin kadardı. Toplam nüfusun yüzde 0,12'si kadarı.

Uzmanlar ve doktorlar aşılamanın “hızlandırılmasını değil NORMALLEŞTİRİLMESİNİ BEKLİYORUZ” diyerek seslerini duyurmaya çalıştılar...

18 Ocakta sayı 422 bin kadardı. Aynı gün Almanya’da sayı bir milyonu, İngiltere’de 3,2 milyon.

İlk haftalardaki fiyaskonun acısını çıkarmak için aşılama beşinci vitesine takıldı: Bir günde elli bine, yüz bine kadar varıldı. Aşılananların sayısının bir milyona ulaştığını duyurmak üzere başbakan bizzat büyük bir şamatayla televizyon kameraları önüne çıkıp bu “iyi haberi” duyurdu.

Ama işe bakın ki aynı gün 833 “Aşılama Merkez”inden otuz kadarı personel ve lojistik eksiklik yüzünden kapatıldı. Daha beteri birçok “Merkez”de ise yeterli miktarda aşı bulunmadığı, aşı kalmadığı için, başvurular yanıtsız bırakıldı/bırakılıyor...

Bugün aradan geçen iki buçuk ay sonrasında, aşılananların sayısı beş milyon civarında.

Daha neden mi istiyorsunuz: Neden pek çok.

Fransa’da halk homurdanıyor, kimine göre “Halk isyanın eşiğinde”. Hele bir bakanın, başbakanın, cumhurbaşkanının ikide bir “Bu salgın ancak ilkbahar sonunda biter”, veya “Ağustos sonunda biter” filan türü şeyler söylemesi, kimi bilim kadın ve adamının ve uzmanın “bazı konularda bu işin 2022 sonuna kadar sürebileceğini” açıklamaları tahammül sınırını zorluyor. (16 Aralık 2021’de, ARTIK hiç kimse, “bu işin 2022 sonuna kadar sürebileceğini” iddia etmiyor, ALTINCI DALGADAN VE AZGIN OMICRON’dan söz ediyor.)

İşte Macron’un korkusu.

Ama belli olmuyor Emmanuel Macron’un ne yapacağı, nasıl yapacağı:

Bakarsınız yarın kalkar “evde kal” emrini verir.

İtirazlar isyana dönüşmeye yüz tutarsa, orduyu asayiş sağlamaya üzere göreve, yardıma çağırır. Şaşırmam. Seçildiği günden beri bonapartist tavrını birkaç kez yazdım: İşte seçildikten sonraki “taçlanma sahnesini” anımsayalım örneğin:

Louvre Müzesi önünde düzenlediği Yunan trajedisi etkisindeki ve müsamere havasındaki sahneye koyma ile “Jupiter”, “imparatorumsu” ve “bonapartist” eğilimini apaçık bir şekilde sergilemişti. Dolaylı, iktidarın kendi içinde, kendi tepesinden gelen/gelecek ve iktidarın yine içinde kalacak bir askeri darbeyi bizzat düzenleyebilir. Belki abartıyorum ama mesele iyi anlaşılmalı diye abartmakta yarar var. Abartma ama olmaz olmaz da dememeli.

Dahası tarihte örneği de var. Hem de Fransa’dan. Napolyon Bonapart’ın yeğeni, 1848’de cumhurbaşkanı seçildi, ikinci kez seçilmesi anayasal hüküm nedeniyle mümkün olmadığı için 1851’de kendi darbesini bizzat örgütledi ve hemen sonra kendini III. Napolyon ismini de alarak imparator ilan etti. 1870’e kadar süren müsamaremsi bir “imparatorluk” Fransa’da, Avrupa’da ve dünyada binbir derdin de doğurucusu oldu. “İmparator” çünkü serüvene çok meraklıydı. Serüvene ve yeni sömürgeler ele geçirmeye... Birçok yerde yenildi ve nihayet 1870’de Bismarck’a da yenilince silindi.

Tarihin cilvesi olmalı korona belasının açtığı sağlıksal, toplumsal, ekonomik krizlerle birlikte iktidar makamlarındakilerin her birinin kafasından yükselen seslerin doğurduğu siyasi karamaşa ne yazık ki bugünlerde kötümser havalar çalıyor.

Macron bugün korkuyor. Ya yarın?

YOKSULLAR DAHA YOKSUL, YETKİLİLER BETER TEDİRGİN

Hayatımız değişiyor (mu ?) : “Evde kal” emri verilince 24 saat üzerinden 24 saat, sadece “sokağa çıkma yasağı” ilan edilince saat 18’den saat 06’ya kadar yine de yarım gün “hapis”.

Evet hayatımız değişiyor :

Lokantalar kapalı. Her çalışanın veya yarısından çoğunun öğlen yemeğini geleneksel biçimde mutlaka, işyerindeki kantinde, “üniversite lokantası”nda, aşevinde, bar veya lokantada, özetle “dışarıda” yemesi, acelesi varsa hemen ayaküstü bir sandviç atıştırması “tarihe karıştı”.

Aile içi ilişkilerin uzmanları eşler arasındaki dalaşmaların ezici çoğunluğunun öğlen yemeği ve etrafında yaşandığını, bu nedenle öğlen yemeğinin ne yapıp yapıp mutlaka ev dışında yenilmesini tavsiyesi etmesi artık ve maalesef uygulanamıyor.

Eviçi huzur da maalesef tarihe karıştı. Ev içi şiddetin önemli ölçüde arttığı biliniyor. Elbette öğlen yemeğinin de ailecek yenmesi tek neden değil ama bunun da rolü var.

Okullar kapalı olunca çocukların karnını evde doyurmak meselesi de onca işe ekleniyor. Bu da etkili oluyor, yeni hırlaşmalara bu da yol açıyor.

Mütevazi ve hele yoksul ailelerin çocuklarını doyurması da her zaman kolay olmuyor. Uzmanlar okul kantininde, devlet yardımıyla, çok ucuza yenilen öğlen yemeğinin birçok çocuk için günün tek dengeli ve iyi yemeği olduğunu vurguluyor ve bunun gerekliliğinin altını çiziyor, yıllardan beri. Bu yemek te olmayınca

çocukların beslenmesinde, büyümesinde yeni dertler ortaya çıkıyor.

Aynı ailelerin çocuklarının boş zamanlarını değerlendirmek için en ucuz olanaklardan bile yararlanamaması çocuklar ve gençler arasında şiddetin artmasına yol açtı/açıyor : Son iki ay içinde beş çocuk “çeteler savaşı” içinde öldürüldü. Evet öldürüldü, tesadüfi biçimde değil, önceden tasarlanmış olarak. Çetelerin artık ateşli silahları da var. Bıçakları da. Bugün Paris ve çevresindeki dertli, yoksul, fakir, belalı, samanaltından isyan ateşi parıltıyan banliyölerde iki yüz öroya bir tabanca satın almak mümkün...

“Korona Günlüğü” üst başlıklı dizi yazılarımdan birinde, bir yıl kadar önce, “tansiyon yükseliyor” diye yazmıştım. Maaleef öngörümüz doğrulanıyor. Yoksullar yoksullarla “savaşıyor”...

Yoksullar güvenlik güçleriyle de çarpışıyor.

Yetkililer tedirgin. Yetkililer kendi halkından, kendi halkının çocuklarından korkuyor. Yetkililer çünkü onlarla aynı dünyada aynı gezegende yaşıyor.

“Evde kal” programıyla ilk günlerde birbiriyle hasret gideren çiftler arasındaki yeni “bal-ayları” doğacak çocuk sayısının artacağı umudunu verdi. Ama bir yıl sonra rakamlar konuştu : Yeni doğan çocuk sayısı maalesef artmadı, geçen yılın aynı aylarına göre azaldı. Evet Fransa’da nüfus artmayacak bu yıl. Birinci ve ikinci dünya savaşlarını anımsatan bir gösterge daha.

Aile içinde depresyona girenlerin sayısı arttı.

Yaşamımız değişiyor evet.

Uyku ilacı tüketiminde ilk ükeler arasında gelen Fransa’da bu ve benzeri ilaç kullanımında şaşırtıcı artışlar saptandı. Sakinletirici ilaç satışı da arttı, artış sürüyor.

İntihar edenlerin sayısı da arttı. Gençler arasında bilhassa. Öğrenciler arasında da.

Geleceğe umutla bakanların sayısının azaldığını yine rakamlar ispatlıyor.

Yaşam görecelleşti. Ölüm günlük yaşamımızın içine girdi. Daha birkaç gün öncesine kadar günde ortalama iki yüz kişi ölürken, ölü sayısı son günlerde üç yüzden fazla. Ortalaması üç yüz otuz gibi. Her rakamın arkasında bir aşk, bir aile, bir tarih, bir yaşam, bir dünya var. Rakamları sadece birer rakam olarak almayalım.

Aile içi şiddet, geçimsizlik, umutsuzluk boşanma sayısını artırdı.

Boşanma tatmin edici bir çözüm değil ama başka çaresi kalmayanlar bu yolu deniyor. Yeni sorunlara yol açsa bile... Hele çocuklar için. Aile toplumsal çimento kurumu olarak salanıyor.

Sinemaya gidemiyoruz. Tiyatrolar kapalı. Konser zevki de tarihe karıştı. Özel kanallarıyla seyircisiz konserlerini cömertçe sunan sanatçılar da olmasa müzikle sıkı ilişkilerimiz gelecek yıla kalacak.

Gelecek yıl burada sözün gelişi. Bu bela belki gelecek yılda da yakamıza yapışmış ve yine bizimle kalmış olabilir...

Birinci ve ikinci dünya savaşları örneklerini burada bir kez daha anımsatmama lütfen izin veriniz. Hiçbiri kısa zamanda sonuçlandırılmadı.

Dahası 1918'de başlayan "İspanyol Gribi"nin üç yıl sürdüğünü ve belki elli belki yüz milyon insanın ölümüne yol açtığını da unutmayalım.

Bunları moralimizi bozmak için değil tedbirli olmamız için yazıyorum.

Bulaşıcı hastalıklar belası uzun sürebilir.

Hele bugünkü iktidar sahiplerinin beceriksizliği, ilaç üreten şirketlerin, ilaç ve aşı arayan/üreten/çokverenesatan laboratuvarların bu işte bile önceliği kazanınca, daha çok daha çok kâra vermeleri, kapkara kapitalizmin temelinden gelen çarpıklıkları da eklersek.

İnsan değil ekonomi, şirket, kazanç, kâr öncelikli bu düzende :

O nedenle korona belasına karşı tedbiri elden bırakmamalıyız :
Aşılı veya aşısız.

YOK BABO

ÖÖELE DEĞİL MÜSAMERE : TÜRKÇE ÜSTÜ AZ FRANSIZCA VİRÜSÜ
DURDURMAK İÇİN EN İYİ İLAÇ : EL FRENİ

Değerli dostum “Baba” Melih Aşık’ın bir iletisi üzerine yazıp kendisine gönderdiğim metin :

Frengistan’ın Başşehri, yirmi mart ikibinyirmibir.

Babo ayen böeele yazıyosun :

“Yahu kurban

Sizin memleketin bizim memlekette farkı yok... aşılama bizde bile daha iyi ayrıca...”

Kalbimi kırdın, yok katiyen bunu böeele kabul edememem.
Çünkü

Bir : Burası Frengistan’dır. Herşeyin en iyisi burdadır, dikkatini rica ediyom iyisi demiyom en iyisi diyom : Eyfel Kulesi burdadır. Seine (Sen okunur, tekrar ediyorum) Nehri burdadır. Notre-Dame-de-Paris burdadır. Burdadiroğluburdadır.

Soracıma dünyanın en yakışıklı çocuğu burdadır hemi de reistir, iyi müsamerecidir. Yakışıklı çocuk ne de olsa son seçimde reis seçildi biliyon. İtiraz eden olursa Defans Konsey’ine gönderilir/davet edilir. Gidenlerin kimi Saray yemeklerine ve seçme şaraplara ve iyi damıtılmış ve yeterince damıtılmış kalvadoslara abone bile olabilir. Onlar o zaman yatıya alıkonulur. Saray’da oda kımıl. İyi geceler les enfants.

Asıl möhüm fark : Bütün bunların renkli bir “en büyük demokrasi bizimkidir” bandroluyla söslmesi ve öylece ihraç edilmesindedir.

Ne olur “confinement” “reconfinement” gibi kelimeleri kullanmayın. Reis’in emriyle ve onun peşinde hedefimiz : “virüsü frenlemek” (“freiner le virus” türkçe bilmeyenler için).

Yolda katık olsun diye Reis’ten İNCİ’LER,

ÖNCE İKİ ÖN NOT :

BİR : ASLININ AYNISIDIR ÇÜNKÜ FRENKCEDİR:

İKİ : SOLCU VEYA ORTASOLCU BİR GASTEDEN DEĞİL APAÇIK SAĞCI HATTA KİMİ KEZ AŞIRI SAĞCI LE FİGARO’DAN AYNEN VE KİMİ KEZ GASTEYE UYUP YİNELEYEREK AKTARIYORUM :

“Emmanuel *Macron* a estimé vendredi 19 mars, “Ce qu’on veut, c’est *freiner le virus* sans nous enfermer, ce n’est pas être confiné.” (Türkçeye çevirmiyorum çünkü çevirsem bütün özelliğini yitirecek : Bir tür tekerleme, şiirsel yönünü es geçmeyelim. Bilhassa.)

Covid-19 : Emmanuel Macron estime que le mot “confinement” n’est “pas adapté”. (Bis : répétez après moi :)

Le chef de l’Etat veut “freiner le virus”, mais “sans nous enfermer”. “Ce n’est pas être confiné”, a-t-il expliqué.

“VİRÜSÜ FRENLERSENİZ VE KENDİ KENDİNİZİ EVE MAHKUM ETMEZSENİZ (EMİR VAR OYSA HÖKÜMETTEN) BU “EVDE KAL” OLMAZMIŞ ! VİŞŞŞ ANA ! NELER BİLİYO BÖÖLE BU REİS ! VİŞ HELE, VİŞ BAŞIMA ! VİŞŞŞŞŞ!

Par Le Figaro avec AFP. Publié hier à 16:28, mis à jour hier à 16:48 :

“Je crois que le mot confinement n’est pas adapté à la stratégie présentée hier”, a déclaré Emmanuel Macron à des journalistes, en marge d’une rencontre à l’Élysée à l’occasion de la Journée de la francophonie (kel tesadüf mon Cher !!!!).

“Ce qu’on veut, c’est freiner le virus sans nous enfermer, ce n’est pas être confiné. C’est vivre avec (le virus), je le dis depuis un an, sans fatalité”, a-t-il ajouté.

“Ce qu’on a appris en un an, c’est qu’il ne faut pas multiplier les interactions. Il y a une part de responsabilité individuelle. Le seul moyen, c’est de freiner ses contacts pour éviter que le virus ne se diffuse. Mais se promener dehors n’est pas mauvais”, a poursuivi Emmanuel Macron.

Dans sa conférence de presse, jeudi 18 Mars, le premier ministre Jean Castex a expliqué que le gouvernement avait choisi une *“troisième voie”* avec *«de nouvelles mesures de freinage massives»* de l’épidémie imposées dans 16 départements. Il n’a cité qu’à une seule reprise le mot *“confinement”* pour les qualifier, mais ce terme était largement repris dans les médias vendredi.

À ses côtés, le ministre de la Santé Olivier Véran s’est interrogé :

“Est-ce qu’on peut parler d’un troisième confinement? Je ne sais pas quel nom il faut donner à ces mesures fortes qui sont prises. Mais il y a une différence qui est notable, qui est que nous nous tournons davantage vers l’extérieur”.

GASTEDEN ALINTI BİTTİ. Akıl almaz derinlikteki açıklamalar tarihe yazıldı. Unutulmasın. Nisan 2022’deki cumhurbaşkanlığı seçimine şurda ne kaldı ki ?

BİR NOT DAHA: confinement ve reconfinement kelimelerinin fransızca sözlüklerden hemen çıkarılmasını öneriyom ve şimdiden Fransa’da yaşayanlara şu uyarıyı kibarca yapıyom : “à Vos freins !” Frenlerinize ! Asılın frenlerinize ! Kes lan gazı kessssssss, önüne bak lannnn...

Duvara çarpan bir otomobilin traji komik gürültüsü kulakları sağır etmiyor. Çünkü otomobil motomobil yok. Reis ve Pilot aranıyor.

BİR NOT DAHA-BİS : Biraz önce sunduğum makaleye gelen haklı ve yerinde tepkiler üzerine bu uzun notu iletayım dedim. Maharet bende değil bana yazdırtanda.

NİSAN 2021 RAPOR-UM(UT)-DUR

4 NİSAN 2021. ANKARA'YA YAZIYORUM: Merhaba. Umarım her şey yoluna girdi, aşıllı da olsanız ailecek tedbiri elden bırakmamalısınız. Biliyorum yineliyorum ama yinelemekte yarar var. Bu bela daha süreceğe benziyor. Fransa'da yöneticiler evde kal programına gitmemek için her yolu denediler ama en sonunda hem evde kaldılar, hem de sınıfta : Bu beladan ölenlerin sayısı yüz bini aştı burada... Faturayı kim ödeyecek ? Yakında göreceğiz. Belki pek yakında değil ama mutlaka.

Havalar da alem: Son birkaç gündür gece eksi iki veya üç, gündüz 24 derece arasındaydık. Dün güneşleniyorduk bahçede, sonbahar mı, ilk mi, yoksa yaz mı diyorduk; bugün hava serin, kışlıkları çıkardık yeniden, paltolara sarıldık. Uzmanlara bakılırsa (sakın bakma !) önümüzdeki günlerde kar bile yağabilecekmış.

İklimler? Mazi oldu iklimler.

Gönderdiğin iki foto da çok şirin, teşekkür ederim. Ankara'nın bu alışılmamış karlı günlerinden sonra ilkbahar çiçeklerini sobeleyince de çekip göndermeyi ihmal etme. Özlemişem.

Haberlerini vermeyi de unutma. Bugünlerde bir ekitapla uğraşıyorum. Umarım yakında bitireceğim. Hepinize sevgi ve selamlarımla kolay gelsin. MŞG

11 NİSAN 2021. ANKARA YANITLIYOR : "İyi günler. Burada bugün ve dün hafif sulu kar yağdı/yağıyor, badem çiçekleri karla yarışıyor. Biraz daha açsın fotoğraf çekeceğim. Korona nedeniyle hafta sonları sokağa çıkma yasağı var, ama markete ve fırına gidilebiliyor. Selim (şimdi 53 yaşında) ve eşi Müzeyyen (tahminen 47 yaşında) yirmi gün kadar önce covid belasıyla karşılaştılar,

“pozitif”, ev karantinaya alındı hemen, çocuklar “negatif” çıktı ne iyi ki. Sıkı bakım, tedavi, ilaç milaç, sonunda Selim kısa süre içinde paçayı kurtardı, iyileşti; eşi kötüleşince, Şehir Hastanesinde yoğun bakıma alındı. Orada üç gece kaldı, şimdi biraz iyiler. Çok zorluydu. Her yer yoğun hasta dolu... Aşılarımızı yaptırdık. Ama o da zor oldu. Bizleri çok etkiledi. Bahar hakikaten gelince ilkbahar çiçeklerinin fotoğraflarını çekip göndereceğim; bugün yine 3 derece ve hava soğuk. Donuyoruz. ‘Yöneticimiz uyuyor mu ?’ Selamlar, hoşçakalın.” DSM.

12 NİSAN 2021. YANITLIYORUM : Merhaba. Hepinize geçmiş olsun. Selim ve eşine de büyük geçmiş olsun; bir vesileyle ikisine de geçmiş olsun dileklerimi iletebilersen sevinirim. İlkbahar fotolarını bekliyorum. Burada gece eksi iki gündüz artı oniki arasında gidip-geliyoruz. Öğleden sonra neredeyse ilkbahar. Az daha bahçede yemek yiyeceğiz ama en iyisi mayısın ikinci yarısını beklemek. Bu arada Fransa’nın Akdeniz kıyılarında çölleşme başladı denebilir. İlk yaz yangınları bugün, iki ay erken, başladı, Marsilya ve çevresinde. Vb. Durum bu bakımdan hiç iyi değil...

6 Nisanda Yazı Tamircisi Atölye’nin sevimli, kibar, çalışkan üyeleriyle yaptığım epey uzunca, 2 saatten biraz fazla, “Osman Şahin öykücülüğü ve öykülerinden sinemaya uyarlanan filmleri” başlıklı sohbet 11 Nisanda youtube’te sunuldu. Vaktiniz olursa bir göz atmanızı tavsiye ederim. Yazı Tamircisi Atölye diye Google Baba’ya sormak yeter. Yiyecek ve içeceğini yanına al, çünkü epey uzun bir yolculuk olmaya aday. Yazar ve iyi gazeteci Süreyya Köle’nin yönettiği sohbet, Atölye üyesi Ayşegül Daylan, Gül Parlak, Ayşe Nilay Özkan, Adalet Temürtürkan ve Dilek Üstündağ’ın katkıları ve zihin açıcı sorularıyla yararlı oldu, iyi bir biçimde gerçekleşti. Soyisimlerinin ilk harfine göre sıraladım yazar bayanları. Ayrı gayrı yok. Altı kadın tarafından “sorguya çekilmek” ve bu işin altından alnımızın akıyla çıkmak az başarı

sayılmamalı. Videomuz bunun ispatı. Atölye üyelerinin kibarlığının ve şirinliğinin de. Hepsine tek tek teşekkür borcluyum. Bu “Altılıyı” unutmayacağım:

Her biri öykü yazarı ve kimi aynı zamanda şair. Süreyya Köle birkaç kitab yayınlamış. Mutlaka başkaları da sırada. Yeni Adana gazetesinin son haftalarda gözle görünür bir biçimde gençleşmesinde, dinamizm kazanmasında rol oynayan, birçok alanda koşturan yorulmaz bir maratoncu.

Adalet Temürtürkan bu yıl Ümit Kaftancıoğlu Öykü yarışmasında “Kuyudaki” öyksüyle birincilik ödülünü kazandı...

Aynı yarışmada “Tur-Gen-Yev” adlı öyküsü ile Ayşe Nilay Özkan “Mansiyon” ödülünü aldı.

Ödül alanların çalışmaları ortak bir kitap biçiminde Ümit Kaftancıoğlu Öykü Ödülleri 2020-2021 başlığıyla yayınlandı. Bu da bir kazanç.

Dilek Üstünkaya’nın Son Bakış isimli öykü kitabı var (Kanguru Yayınları, 2017).

Üyelerin hemen hemen hepsi değişik sitelerde ve dergilerde öteden beri öykü ve şiir ve kimi tanıtıcı ve/veya eleştirisel makale yayınlıyor.

Edebiyatımızda kadın yazar ve şair ve gazeteci sayısı artıyor. Bu son derece olumlu, sevindirici, keyif verici.

Hele bir araya gelip ortaklaşa kitap yayınlamaları : Atölye üyelerinin başka kadın yazarlarla birlikte yayınladıkları *Şehir Söner Biz Yanarız – Pavyon Öyküleri*, H₂O Kitap tarafından 2021’de okuyucuya sunuldu. Süreyya Köle’nin derlediği çalışmada şu yazarları buluyoruz : Adalet Temürtürkan, Ayşe Nilay Özkan, Ayşegül Daylan, Ayten Kaya Görgün, Bilge Fatma Akbaş, Dilek

Üstündağ, Dursaliye Şahan, Duygu Terim, Fulya Bayraktar, Gamze Güller, Gül Parlak, Handan Gökçek, İzmirli Burcu, Kafiye Müftüoğlu, Nalan Çelik, Semrin Şahin, Seyhan Arman, Süreyya Köle, Şirvan Erciyes, Şule Temel, Tuba Aksu, Zerrin Saral, Zeynep Aliye, Kevser Ruhi.”

Şimdi gelin bu kitabın tanıtım bülteninden bir alıntı yapalım :

“Pavyon kadınlara ‘yasaklı’ bir mekân, tabii orada çalışan kadınlar dışındakilere. Ama buna rağmen bir kültürel alan olarak pavyon aynı zamanda bir eğlence dükkânı; eğlenenler de her zaman için erkekler. (...) Öyküler elbette pavyon hayatından kesitleri yansıtıyor ve kahramanlar tamamen hayatın içinden. Ancak bilindiği varsayılan, önyargılara dayalı, oluşturulmuş algıların ötesinde bir hayatı betimliyorlar.”

Kadın yazarlarımıza ve şairlerimize yolunuz açık olsun diyoruz. Bu girişten, sohbetten sonra, belki birkaç adımı da birlikte atarız. Maksat spor olsun. Biraz da edebiyat.

Yazan kadın unutmaz. Paslanmaz.

Haberlerinizi almak üzere hepinize en içten sevgi ve selamlarımla kolaylıklar diliyorum. MŞG

ÇAĞRI: KİTAPLARDAN EKİTAPLARA

Neredeyse bütün ülkelerde, devletlerde, coğrafyalarda, sıkı önlemlerin daha çok, öncelikle ekonomik çöküşü önlemek, siyasi yatırım yapmak için ve toplumsal patlama korkusuyla “gevşetilmesine” rağmen korona belası kolay kolay geçmeyeceğe benziyor.

Korona ekonomiden, siyasetten anlamıyor. Aşıdan anlıyor. En etkili aşının bulucuları Uğur Şahin ile eşi Özlem Türeci ona çok iyi ders veriyor.

Laboratuvarların lobilerinden arınmış, etki alanlarından uzak, gerçekten bağımsız ve hakiki demokrat uzman doktorların söylediğine göre, bu bela “enaz 2021 yazına kadar sürecektir”. Kimiyse “2022 sonu” diyor. Aşıya abone olacaktıyız.

Belki “önceki hayatımızı” aynen bulamayacağız. Umutsuzluğa kapılarak elimiz kolumuz bağlı oturamayız. Oturmamalıyız.

Yazar, şair, sanatçı, aydın, bilim kadın ve adamlarına bir çağrım var. Bu çağrımı bugün burada yapmak istiyorum:

Hepinizin katkılarınıza ihtiyacımız var.

Evet küçük büyük, az çok, zengin fakir farketmez herkes, hepimiz bir şeyler yapabiliriz.

Evet herkes hepimiz. Birlikte, ortaklaşa ve/veya birey birey. Aktif bir biçimde.

Umudu yeşil tutarak. Umudu yeşertmek üzere.

Korona belasının zorlu günlerinde dışarı çıkmanın sınırlandırıldığını, kimi kez tamamen yasaklandığını, yayınevlerinin zor durumlarını,

kitaplıkların kavuşulmazlıklarının dayanılmaz hale geldiğini de düşünerek OKUMAK ZEVKİNİ EVLERE, SALONLARA KADAR GÖTÜRMEK, TAŞIMAK.

Eylül 2019'dan beri ekitap.ayorum.com sitesi yazarları olarak bulduğumuz ve iki yıldan fazla bir zamandır uyguladığımız yöntemi önermek istiyorum:

Kitaptan ekitaba geçmek. Yeni bir yolculuğa çıkmak. Kitaplardır yola çıkan.

Bir “tık” yetiyor. Bir “tık” sadece. Hepsi bu kadar. Kitap sizin. Okumak zevki de.

Sanal kitaplıklarımızı bizzat yaratmak ta mümkün. Sanal kitaplarımızdaki kitaplarımızı karşılıksız, bedelsiz sunmak. Paylaşmak. Paylaşmak zevkini yaymak.

Makalelerimizi konularına göre derlemek, 40, 50, 60, 70 veya 80 sayfalık ekitaplara dönüştürmek ve bedelsiz sunmak.

Baskısı tükenmiş kağıt üstüne yazılı/basılı kitaplarımızı gözden geçirdikten, gerekiyorsa çeki-düzen verdikten sonra ekitap biçiminde bedelsiz sunmak.

ekitap(lar)ımız da bilgiSARAYlarımızda hak ettiği yeri almalı. Bilgi taşıyıcısı olarak en başta.

Kitabı kitap yapan içeriğidir. İlle en iyisini biz yapıyoruz anlamı çıkarılmasın lütfen, sadece iki yılı geçen bir zamandan bu yana uyguladığımız bu yöntemin bilinmesi yararlı olabilir umuyla dikkatinize sunduğum ekitap.ayorum.com'dan birkaç örnek daha vermek istiyorum:

ekitaplar her derde deva denebilecek türden olabilir, değişik birçok konuda ekitap sunulabilir.

Tıklayın indirin okuyun hediyeğimizdir yöntemiyle kitap edinmek ve okumak konusuna hızlılık kazandırıyoruz:

Yazan Londra’da olabilir, okuyucu Mersin’de, Toulouse’da, Fatsa’da veya Berlin’de, bilgisayarını sayesinde iki saniyede istediği kitabı sanal kitaplığımızda bulabilecektir.

Yazan için bundan büyük sevinç olamaz. Okur açısından da korona belası ve “evde kal” günlerinde çalışma masamızı terketmeden iyi bir kitap bulmak ve içine balıklama dalmak az keyif değil. Ne kitabevi aramak, ne köyden kasabaya, kasabadan kente gitmek gerek. Kitaplar ekitap biçimine bürünüp kapımızı taklatıyor. Açıp kapılarımızı hareket etmeden yolculuklara çıkalım. Bu da bir serüven. Bu yaklaşımımızda “karşılıksız sunum” söz konusu. Öteden beri makalelerimi yayınladığım ayorum.com sitesi kurucuları ve yöneticileri Bayan Deniz Günel ve Ferruh Dinçkal, 2019 ağustosunda site yazarlarından yedisinin çalışmalarını ekitap biçiminde bedelsiz sunmak üzere ekitap.ayorum.com sitesini yarattılar. Bize çalışmalarımızı gözden geçirip, derleyip toparlayıp adı geçen iki dosta göndermemiz kalıyordu.

Çalışmalarımın kimini birkaç yıldan beri değerli şair ve yazar Ali Ziya Çamur’un ve birkaç dostun yardımıyla ekitap biçiminde birkaç sitede karşılıksız sunmuş ve bu işi çok tutmuştum. Kolay ulaşılabilmesi açısından son derece etkin bir yöntem. ekitap.ayorum.com’un ve kurulacak benzer ve yeni sitelerin tanınması ve tanıtılması da lazım. Sitemiz doğal olarak ayorum.com sitesinin günlük okuyucuları ve tiryakileri tarafından tanınıyordu ve göreceli bir ilgi vardı. Ama bugün sunduğumuz yüzden çok ekitabın meraklılarına ulaştırılması için biraz daha gayret gösterilmesi gerekiyor. Bu konuda yardım edenimiz az. Ama biz yazmak, araştırmak, çalışmak, yaratmak, sunmak yolundaki yürüyüşümüzü sürdürdük.

Bu sürede birkaç yayın organında sitemizin varlığından ve birkaç kitabımızdan söz edildi. Hepsine tek tek teşekkür ediyorum. Pek çok okuyucumuzdan, yakın dost, arkadaş, meslektaş ve akrabadan kutlama iletileri aldık. Sağolsunlar.

Günlük gazetelerimizin bir-ikisinin haftalık kitap eki var ama ekitap eki yok. Bu bir şansızlık olmalı. Ama “Kitap ekleri ekitapları da tanıtabilir.” denebilir. Şimdi merakla o günleri bekliyoruz.

Sanatçı, şair ve yazarlarımıza, aydınlarımıza, bilim kadın ve adamlarımıza, okur-yazarlarımıza “Kitap ve ekitap okuyunuz, önemli çalışmalarınızı öğrencilerimizin, gençlerin, çocukların, kadın ve erkeklerin, mali durumu zorlu yurttaşlarımızın okuması için de parasız olarak sununuz” çağrımı yineliyorum.

Okur-yazar herkese sesleniyorum: Kitap okumalıyız. Okuduğumuz kitapları ve ekitapları tanıtmalıyız.

Basılan kitaplarımızdan baskısı tükenenleri ekitap biçimine getirip bedelsiz sunmalıyız.

Yeni kitaplarımızı ekitap biçiminde yayınlamalıyız. Yayınlama işini bizat üstlenmeliyiz.

Herkes çevresindeki şair ve yazarlarla ekitap sitelerini kurmalı.

Az da olsa çok ta olsa sanal kitaplıklar mutlaka bir gereksinmeye yanıttır. Evet genç kuşaklara ve hele araştırmacı öğrencilerimize kolaylık olsun diye. Hepimiz beş parasız öğrencilik günlerimizde bir simit bir çay mı bir kitap mı arasında az çelişkiye düşmedik. Bugün öğrencilerimize bir çayla iki simit yeyin demenin Türkçesi bedava kitaptır. Hepsi bu kadar. Arif olan anlar. Abidin olan da.

Evet, biraz önce değindiğim gibi bir veya birkaç şair, yazar, sanatçı, meraklı ortaklaşa bir site kurup sanal kitaplık yaratabilirler: Kendi çalışmaları yanında başkalarınınkini de ekitap olarak ve bedelsiz

sunarak. Bu konuda rüzgar kasabalardan esiyor. Küçük ve orta boy kentlerden. Ender olsa bile arada sırada bir köyden.

Günümüzde ülkemizdeki ve yurттаşlarımızın yaşadığı dünya ülkelerindeki aylık, haftalık yayınlanan onlarca mütevazi dergi, site yaratıcıları bu işi kotarabilirler sanıyorum. Herbiri zaten birçok kitabın yazarı olanlar bu işin de üstesinden gelebilirler. Bir kez daha ekitap.ayorum.com örneğini vereyim: Avusturalya’da yaşayan yurттаşlarımızın yarattığı bir sitedir ve dünyanın dört bucağından ve ülkemizden katkılarla yürüyüşünü sürdürüyor.

Bu yürüyüşe yeni sitelerin katılması umuduyla. Kimi derneğin sanal kitaplık sahibi olduğunu da eklemeliyim. İlle merkezi ve çok büyük bir sanal kitaplık şart değil. Hatta bence böylesi tercih de edilmemeli. Yurdumuz, yönetimi görece kolay, mütevazi ama acar, sürekli yaratan sanal kitaplıklarla donatılmalı: Sınırları aşan, coğrafyası evrensel ve alabildiğine özgür.

NOT: Osman Çutsay’la yaptığım, 5 Kasım 2020’de arti49.com sitesinde sunulan şöyleşi bu makalenin doğmasında da belirleyicidir. İyi ve çalışkan gazeteci, ilk ismi “Cömert” Çutsay’a bir teşekkür daha.

25 ARALIK 2021: VAZİYET

Fransa Cumhuriyeti Cumhurreisi'ne kalırsa yurttaşa/bireye kişisel sorumluluğu anımsatılırsa bütün dertlerin üstesinden gelinir. Reis'e göre, korona belası ile en iyi mücadele kişisel düzeyde yapılandır ve bu yeterlidir. Bunun için ise bireye/yurttaş sorumluluğunu anımsatmak yeter. Başka şeye gerek yok. Pardon bir de aşılama var. Aradaki mesafe var. Bir de elbette maske!

Ama ille bireysel sorumluluk!

İyi de bu nasıl aşılacak? Bu nasıl anlatılacak?

Böyle soru mu olur? Yanıtı gayet basit:

Reis'in nutuklarıyla elbette. Tarih ve coğrafya ve her zaman bir çorba kaşığı kadar da Charles de Gaulle veya Napolyon Bonapart ya da "Jupiter" kokan, iyi yazılmış bir nutuk müsamere havasıyla atılınca herkes, bihassa gençler, "iki elleri kanda bile olsa" yaptıkları işi hemen zınk deyu bırakacak Reis'i dinleyecek. Dinler dinlemez de hemen sorumluluk taşını takacaklar. Ve korona yenilecek: Yemek fiilinden değil. Yenmek fiilinden.

Acaba?

Hele Fransa gibi her bireyinin aşırı derecede benmerkezci olduğu bir ülke sınırları içinde.

Cumhurbaşkanı seçildiğinden beri, beş yıl olmak üzere, toplumu bireylerden oluşan bir "bütün" (zaman zaman "ulus" dedi, "ulus yaratmak"tan bile söz etti vb) gibi değerlendirdi. Sanki kendisinin, Reis olarak, her bireyle teketek ilişkisinin öncelliğini vurgulamak, kabul ettirmek istedi. General Charles de Gaulle'ü taklit ederek:

“Fransa Benim!”: Ben Fransa’yım, Fransa benim: İki anlamıyla birden!

Toplum dokusunu oluşturan dernek, sendika, hatta siyasi partileri bile görmemezlikten geldi. Vaktiniz varsa, zamanınız olursa, nutuklarına bir bakınız: Dernek, sendika ve hatta siyasi parti kelimelerine rastlayamazsınız. Kendisiyle, özüyle, yurttaşlar arasında “kara kedi” istemiyor. Açıkcası.

İyi de bu çok özel ilişkinin bir işareti, bir havai fişegi bir bişeyi var mı?

Yok!

Dahası seçildiğinden beri yapılan hiçbir seçimde partisi bırakın madara olmayı tek kişi seçtiremezken nasıl ciddiye almalı Reis’i ve varolduğunu sandığı, iddia ettiği özel ilişkiyi?

Bakın korona belasının azmasına, yeni varyantın, omicron’un, hızla yayılmasına, yeni hasta sayısı artışının sürmesine (18 aralık 2021’de, bir günde, yeni hasta sayısı 58.536’yı buldu, bir haftadan az bir zaman sonra 24 Aralıkta sayı 94 bini geçti... ay sonunda 100 bini aşacağı söyleniyordu oysa bugün, 25 Aralık 2021’de, sayı 104.611), kovid hasta sayısının artması üzerine hastanelerde, bilhassa yoğun bakım birimlerinde, yatak yetmezliğinin başgöstermesine rağmen topluca alınması zorunlu tedbirler için bile meseleyi kişilere/bireylere/yurttaşlara havale etti.

Örneğin benzer durumdaki Hollanda yeniden “evde kal” programını yürürlüğe koyarken, Danimarka, Belçika, İtalya, Portekiz... ve İngiltere’de sıkı önlemler alınıp, Noel ve yeni yıl gecelerinde davet edileceklerin sayısı bile azaltılarak saptanırken Fransa’da iş bireylerin keyfine bırakılıyor.

Çözüm, çare kimi sorumsuz davranmakla, kendi çevresinde imparator olmakla övünen bireycilere, benmerkezcilere, bendedimolduculara bırakılıyor.

Yok pardon Cumhurbaşkanı “Ben yurttaşına güvenirim” havasında nutuklar atarken, Başbakanı “alınacak yeni tedbirler için yasa tasarısı hazırlandığını” açıklıyor. Yasa tasarısı 27 Aralık Pazartesi günü Bakanlar Kurulu’nun olağanüstü toplantısına sunulacak ve kabul edilecek. Ama acil bir durum yoktur, gelecek yılı bekleyiniz!

Ve lütfen dikkat: Başbakan yasa tasarısının Meclis’e 5 OCAK 2022’de sunulacağını ekliyor.

Ancak!

Hesabı kolay konuşmasından üç hafta sonra.

Bu koşullarda en iyi ihtimalle Ocak sonunda, 25 Aralıktaki kimi medya organına göre 15 Ocakta, kabul edilip yürürlüğe girecek yasa ile alınacak, uygulanacak tedbirler GEÇ KALMIŞ OLMAYACAK MI?

En zorlu, en dertli zaman dilimi OLACAĞI BEKLENEN 20 Aralık-1 Ocak dönemi geçtikten sonra...

Oysa bugünlerde ciddi, hemen sonuç getirici önlemlere, çarelere ihtiyaç var. Bir ay sonra genel anlamda ülkede ve dünyada ne olacağı bile bilinmiyorken, tedbir alıyoruz ama bir ay sonra yürürlüğe girecek yasa kapsamında bir ay sonra uygulanacak demek yurttaşla alay, ipe un sermek değil mi?

Önümüzdeki yılın Nisan ayında cumhurbaşkanlığı seçimi yapılmayacak olsaydı Reis böyle davranır mıydı?

Yeniden seçilmek umuduyla aday olacağı aşikar Reis'in kendi reklamını yapmak için TF1'de, "Fransa'ya Nereye Gidiyor?" başlıklı iki saatlik çok özel, tümüyle yapay ve kişisel bir pragramda, kağıttan iki gazeteci, biri bayan biri bay, karşısında yaptığı mea culpa gösterisine ne demeli? Otuziki kere "öğrendim" itirafında bulunan, Sarı Yelekliler de dahil, kendisine "bişeyler öğreten" herkese teşekkür eden Reis ille ikinci beş yıl için de iş sözleşmesini yeniletmek istiyor. "Öğrenerek" acemilikten kalfalığa yükseldiğini savunan Reis yeniden seçilebilir mi? Göreceğiz.

Aşırı sağcıların ve ırkçıların biti kanlandı: Aday olmaları beklenen iki kişinin, biri bayan biri bay, kamuoyu yoklamalarındaki toplam oy oranı yüzde otuz kadar: Tedirgin edici bir rakam.

Klasik sağ seçtiği bayan tek adayı ile Reis'i ikinci turda yenebileceği rüyasıyla yeni bir gençlik kazandı.

Sol ise tek adayı etrafında bütünleşmek ve ikinci turda Reis'i silkelemek umuduyla bir nebzecik canlandı: Şilî'de Gabriel Borıç'ın en geniş boyuttaki seçim koalisyonu ve zaferi yol gösterici olabilir mi?

Sorular pek çok. Yanıtlarını bilmek ve vermek zor.

Ama şu kesin: Korona belası cumhurbaşkanlığı seçimi ön kampanyasına ve büyük olasılıkla Nisan 2022'deki seçime damgasını vurdu ve vuracak.

GELİNER NOKTA

Durum ortada : Virüsle yaşamaya alışmalıyız : Yöneticilerimize güvenimiz sarsıldığı için, ortaklaşa yapabileceklerimizle birlikte kendi başımızın çaresine topluca ve kendi kendimize, özbeöz bakmalıyız :

Hepimiz

Maskemizi taşımalyız.

Elimizi sık sık sabunla yıkamalyız. Yineliyorum : Bilhassa sabunla yıkamalyız.

Aramızda bir metre, bir buçuk metre, kimi ülkede iki metre mesafe bırakmalıyız.

Kapalı mekanlarda uzun boylu kalmamalyız. Büro, derslik, dükkan, atölye, işyeri, fabrika ve benzeri kapalı mekanları düzenli biçimde “havalandırmalyız”. Örneğin bir veya iki pencereyi on veya onbeş dakika açık bırakarak. Kimi yerde her saatte on dakika.

Aile içi yemek, ziyaret, yaş yıldönümü, doğum ve benzeri birlikteliklerde, aile üyeleriyle toplam beş veya altı kişiyi aşmamalyız.

“Havalandırmaya” çıkmayı asla ihmal etmemeliyiz.

Açık havada dolaşmalıyız. Birkaç saat güneşte, güneş olmasa bile açık havada dolaşmalı veya oturup bir kitap veya ekitap okumalyız.

Gazete ve dergileri uutmuyorum ama kitap ve ekitapları asla es geçmemeliyiz. Değişik ve yeni tür yolculuklara çıkmak için. Hareket halinde hareketsiz yolculuklar için.

Evlerimizi günde bir, iki belki üç kez onar dakika havalandırmalıyız. Her gün yinelemeliyiz.

İyi beslenmeliyiz.

Yoksulları unutmamalıyız : Dayanışmamızla, yardımlarımızla : İki dilim peynir ekmek. Para yerine, ekmek, peynir, bir sandiç veya bir kebab. Çay veya kahve.

Yalnız yaşayan komşularımızın kapılarını tıklatmalı, hal ve hatırlarını sormalıyız. Gerekirse alışverişlerini yapmalıyız...

Gelecek günlerin daha iyi olacağına inancımızı kesintisiz tebessümle sürdürmeliyiz.

Günlük küçük eğlencelerimizi, geleneksel zevklerimizi ihmal etmemeliyiz. Minik mutluluklarımıza ara vermemeliyiz.

METAMORFOZ İSTEMEDEN BİLE

TIR şöförlerini izleme olanağınız olmuştur mutlaka. Kocaman kamyonlarının direksiyonundayken değil sadece. Kamyonlarından indikten sonra, örneğin yürürken, otururken, yemek yerken, dans ederken.

Kemerden yukarıya doğru iyice bakınız : Büst dediğimiz vücut parçası son derece gelişmiş. Hatta çok gelişmiş. İri mi iri. Omuzlar geniş. Pazular yerinde. Hele eller : O koskocaman parmaklı kepçe eller.

Vücudun üst tarafı alt tarafıyla ters orantılı.

İşte bakın kemerden aşağısı cılız. Bacaklar ipince. Çarpık ve çelimsiz.

Bacaklar kısa. Hatta çok kısa.

Vücudun üstüyle altı arasında bir dengesizlik hemen göze çarpıyor. O büst bu bacakların ve “güvercin ayakların” üstünde nasıl duruyor diye sormadan edemiyorsunuz. Evet nasıl duruyor ?

TIR şöförlerinin sanki hepsi birbirine benziyor : Vücut bakımından. Vücudun eşitsiz dengesiz ayrışımı açısından.

Hemen eklemeliyim : Direksiyon başında herbiri bir “çatlak” gibi görülen bu adamlar insancıl, barışçıl ve sevimli yaratıklardır. Tamam, babadan, veya az bile olsa kimi için anadan gelme, bu mesleği seçmişler, kültür sınırlı, ama “kulakları delik” olduğu için (kimininki küpeli de) herşeyi aşağı yukarı biliyorlar. Kulaktan dolma ama yine de dolma. Bomboş olmasından iyidir. Genel kültürden sınıfı geçebiliyorlar.

Bu işkolunda sömürü oranı çok yüksek, çalışma koşulları dertli ve bu nedenlerle TIR şöförlerinin “saati gelince” barikatlara tırmanacaklarından hiç kuşku yok.

Bidakka konu kaydı. Toparlıyorum : Bugün bunu değil başka bişeyi konuşalım diyorum : Eller, ayaklar, parmaklar ve gözlerdeki değişimi. Dönüşümü. Başkalaşımı. Metamorfozu yani. Özel olarak arzulamadan bile vücudun başkalaşmasını.

Evet günlerini ve bilhassa gecelerini direksiyon sallayarak ve hep oturarak geçiren bu emekçiler tam anlamıyla “mütasyon” (fransızca “mutation” kelimesinden) içindeler :

İşte bacaklar ve ayaklar neredeyse önemli işlevlerini yitiriyor. Her şey ellerden ve gözlerden geçiyor. Ellerle birlikte pazular gelişiyor, vücudun üst kısmı da. Ama alt taraf inceliyor, bir deri bir kemik olma yolunda hızla ilerliyor.

Bu tür mütasyonu sadece TIR şöförleri yaşamıyor : Hayatlarının önemli bir bölümünü bilgisayarlarının, evet evet bilgisayarlarının, televizyonlarının başında ve otomobillerinde geçirenler de benzer bir dönüşümde.

Onlar da, koronabelasıyla gelen “evde kal” bastırması sonucunun da etkisiyle daha da beter artan oranlarda sürekli oturdukca bacakları ve ayakları bir işe yaramaz hale geliyor. Her şey elden geçiyor burada da. Tuşlara, “düğmelere” parmaklarla dokunuluyor. Veya doğrudan doğruya ekrana.

Hareketsizlik veya alışılmıştan daha az hareketle kimi yeni hastalıklar bile baş gösterdi. Eski dertler yeni hastalıklar biçimini aldı. Kabızlık ilk akla geleni. Aile doktorumuzun anlattığı gibi. Yine aile doktorumuz kadınlarda alkol tüketiminin arttığını ve alkol tutkusunun ciddi boyutlar kazandığını vurguluyor. Alışılmış her gün bir bardak şarap yerine iki, üç ve daha çok bardak içilince iş

başka boyutlar alıyor... Gelin yeniden bilgisayar dertlerine dönelim :

Bilgisayar uzmanlarının, sürekli televizyon izleyenlerin bir derdi de gözler elbette. Gözlüklülerin sayısı artıyor. Gözler gittikçe bozuluyor. Gözlükleri daha sık değiştirmek gerekiyor. Ayakkabıcı dükkanlarının ve ayakkabı onarıcılarının kapanması buna karşın göz doktorlarının, gözlükcülerin, gözlük satanların sayısının artması başka neden kaynaklanabilir ? Gözlük fiyatları da artıyor. Piyasa emrediyor.

Evet virüs korkusuyla, emir üstüne, sağlıksal nedenler sonucu artık insanlar “çıkıyorlar”, “evde kal”ıyorlar, evde çok uzun süre kalıyorlar.

Oturduğu(muz) yerden “olayları izliyor”, “ilişkileri kuruyor”, “ilişkileri sürdürüyor(uz)». Oturduğumuz yerde, bazen saatlerce hiç kalkmadan, çalışıyoruz : Fansızca *télétravail* deniyor : Uzaktan-ış/çalışma.

Bunların hepsi tümü tamamı önce de vardı, korona belasıyla hepsi ve bilhassa “oturganlığımız” bir-iki derece daha tırmandı. Değişiyoruz. Sadece ruh halimiz değil, fiziğimiz de etki altında.

Bacaklar ve ayaklar çılızlaşıyor. Eller irileşiyor. Gözler “bozuluyor”. Oturganlık oranımız artıyor, yineliyorum.

“Kanapeleşiyoruz”.

Birdenbire bahçemden iri bir tarla faresi “piano piano” geçiyor. Çılız bacak ve ayakları ipiri vücudunun altında yitik. Beni görmüyor. Beni duymuyor, biraz daha yaklaşıyorum ve “ilerleyişini” izliyorum : On dakikada ancak deliğinin “kapısını”/”girişini” bulabiliyor, önce başını sokuyor, ıkınasıkına

vücudunu sonra, ayakları yitip, en sonra tümünden kayboluyor, evet yeraltında kayboluyor : “Chi va piano va sano”.

Kötebeklerin durumu daha beter. Yolunu, yuvasını, girintili çıkıntılı bilinmez tünellerini yitirip, güpegündüz yerüstüne çıkıp, görmez olanları ve oraya çakılıp kalanları bile var. Evet kötebekler bile güpegündüz yerüstüne çıkıyor.

Gece dünyasının abonesi kötebekleri tarla fareleriyle karıştırmayalım. Tarla fareleri iri ve daha başka bir dünyanın yaratıkları. Yaratıkları mı ?

Ne oluyoruz ?

Gelecek kuşaklar mutlaka kısa, çok kısa boylu ve cılız bacakları üstünde durmaya çalışan garip (b)üstlü, bizlerden epey farklı yaratıklar olacaklar. Belki.

Koronabelasıyla kendini gösteren fiziki başkalaşımın / değişimin / dönüşümün bütün yönlerini henüz bilemiyoruz.

Dahası bunları, bugün henüz tamamiyle göremediğimiz düşünsel, ailesel, toplumsal başkalaşımların izlemesi de bekleniyor.

Belki. Mutlaka. Kesinlikle. Bilemiyorum.

Acaba ?

Ne dersiniz ?

Hayatımız, yaşam biçimimiz değişiyor. Başkalaşıyoruz. Elimizde olmadan. Arzulamadan. Farkına bile varmadan. Dikkat !

Bu kadar da değil : Biliyorsunuz, insanlar uzayda, uzay araçlarında uzun süre, yıllarca, kalmak zorundalar. Mars’a gitmeye hazırlananların bu günlerde yaşadıkları deneyi anımsamalı. Uzay araçlarında her şey ellerle yapılmakta. Uzayla ilgilenenlere, işin

uzmanlarına bakılırsa, uzayda bacakların ve ayakların hiçbir yararı olmayacak, hiçbir önemi kalmayacak ve uzayda yaşanmaya başlanırsa bacaklar ve ayaklar gittikçe küçülecek, küçülecek, küçülecek ve bir an gelecek bilinen işlevlerini yitirecekler, kollarımız ve ellerimiz gittikçe uzun, büyük, iri ve parmaklarımız koskocaman olacaklar.

Birçoğumuz için bu mütasyon belki o kadar uzağa gitmeden de başlayacak.

Belki de başladı.

Ne zaman ?

Çoktan mı ?

Belki korona bealsıyla.

Artan intihar olayları, intihar girişimleri de mutlaka irelenmeye ihtiyaç duyuyor. Emile Durkheim'ı yeniden okamak da gerekecek mutlaka. Her kriz döneminde gözlemlenen artış mı söz konusu ? Yoksa korona ihtiharlarının başka belirleyicileri mi var ? Sağlıksal nedenlerle ama yine de emirle dayatılan “evde kal”larla dozu artan, çekilmez derecelere ulaşan “yalnızlık” nelere yol açıyor. Anlatır mısınız lütfen.

Aniden yıldızsız geceyi bir meteor hızıyla yarıp gelen “devase bir hamam böceği” ekranıma çarptı ve tuşların üstüne düştü, yığılıp kaldı.

Yığılıp kaldı.

Hikayemiz henüz bitmedi.

KUSURA BAKMA ÖLÜM

“Şimdi kış \ Ölümün vaktidir derler \ Ve tecrübelerimden bilirim \ Kışın ölene söverler \ Kusura bakma ölüm \ Ben arkamdan sövdürmem \ Bu randevuya asla gelmem.”

Erol Zavar “ölümü ekim randevu yerinde” şiirinde aynen böyle diyor.

Erol gençtir ve hayatla randevusu vardır, ölümle değil. O’na aynen katılıyorum. (1) Koronalı günlerimizde zalim virüsle mücadelede önemli bir nokta da ölümü kadermiş gibi kabullenmemek ve ona boyun eğmemek olmalı.

Erol Zavar’ın mahkumluk şartları altında mesana kanserine ve bir dizi başka hastalığa karşı verdiği mücadele bu konuda ışık tutucudur. Korona ile kavgamızda moralimizi yüksek tutmak, geleceğimize umutla bakmak da belirleyicidir çünkü.

Bulaşıcı hastalığın ilk günlerinden beri medya ölümlere, ölü sayısına öncelik veriyor. Daha dramatik, daha olağanüstü, daha vurucu olduğu, daha çok ilgi çektiği için. Sadece bu nokta üzerinde, ısrarla, uzun uzun duran medyalar suçsuz değil. Kimi kez abartıyorlar ve ne yaptıklarını çok iyi bildikleri için bir ölçüde suçlular.

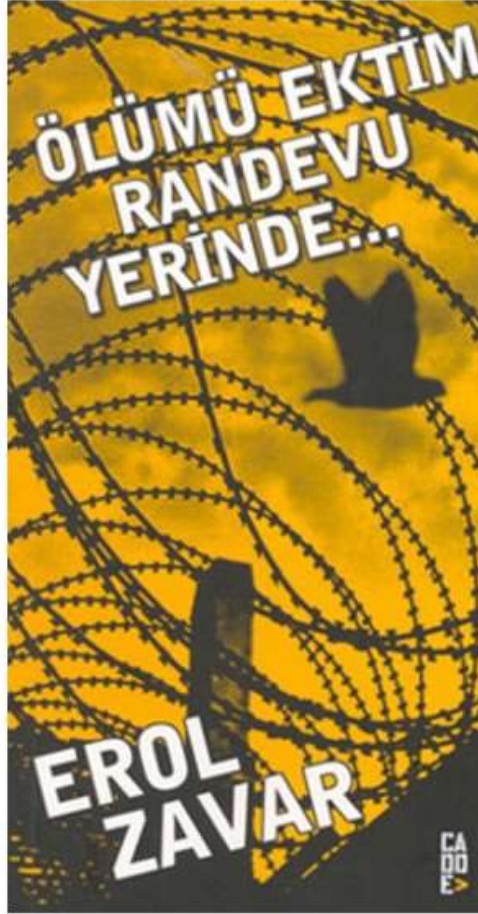
Medya takımı ne derse desin unutulmaması gereken bir nokta var :

BU BELAYA YAKALANANLARIN YÜZDE DOKSAN BEŞİ VEYA YÜZDE DOKSAN SEKİZİ İYİLEŞİYOR. Fransa'dan örnek vereyim : Ölü sayısı maalesef yüksek.

Ama hastalığı yenenlerin, hasta, ağır hasta ve hatta ölümcül girdikleri hastane odalarından yürüyerek çıkanların sayısı ölü sayısının iki katından biraz fazla.

Ölüm kader değil.

Korona belasının üstesinden gelinebiliyor. Henüz tedavi konusunda kesin ve işi bitirici ilaç veya ilaçlar bulunamamış olsa da.

İşte somut ve bilinen bir örnek : O sırada Fransa Kültür Bakanı Franck Riester birkaç gün önce hasta olarak girdiği hastaneden iyileşmiş olarak çıktı ve dün, 27 Mart 2020 Cuma günü, saat 13 haberlerinde France 2’de sorulara yanıt vererek yaşadığını anlattı. Tam tamamına sapasağlam ve görevinin başında. Birçok başka örnek daha var... Kasım 2021’de Başbakan Jean Castex onüç yaşındaki kızından kaptığı hastalıktan günlerce süren sıkı bir bakımla görevinin başına döndü...

“kusura bakma ölüm/gelmeyeceğim / (...) bunca mazeretim varken/yaşama dair,/ ölümü aklımdan bile geçirmem/ seviyorum seni hayat/ tüm kötü sürprizlerini de...”

Koronanın korkutan yönü tedavisi için ne yapılacağının, tedavisi için hangi ilağın veya ne tür ilağların kullanılacağının henüz bilinmemesi. Aşısının henüz bulunamaması. (Bir süre sonra aşısı bulundu. Malum.) Ama herkes, bütün büyük laboratuvarlar, ünlü ünsüz doktorlar çalışıyor. Birçok devlet te giderinden şusundan busundan çekinmeden koşturuyor : Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC), ABD, Almanya Federal Cumhuriyeti, Fransa Cumhuriyeti en başta. Dün ÇHC ve ABD başkanları bu alanda “birlikte çalışmak” kararı aldılar. Umut verici bir karar. Tedavi için gerekli ilaç veya ilaçlar bulunana kadar sabır şart. Aşısı da mutlaka daha sonra bulunacak. Sabır. (Yineliyorum : Şimdi biliyoruz ki aşısı-aşıları BULUNDU.)

Korkutan bir nokta da şudur : Gençlerimizin, çocuklarımızın, torunlarımızın BELAYI CİDDİYE ALMAMALARI, “BEN GENCİM BANA BİŞEY OLMAZ” DEMELERİ. Virüs yaş kontrolü yapmadan saldırıyor. O nedenle gençlerimiz, çocuklarımız da tehlikede. 25 Mart 2020’de Fransa’da 16 yaşında bir genç kız bu beladan vefat etti. Daha vahimi bu çocuğa, birkaç gün önce başvurması üzerine yapılan denetimde/araştırmada “hasta değil” teşhisi konulmuş

olması. ÇHC’de de ölenlerden biri 14 yaşında bir çocuktur. Bilmem anlatabiliyor muyum ?

Evet bu işin şakası kalmadı. Kendimiz kurallara uyarak sadece kendimizi değil, ailemizi, en yakınlarımızı ve sokağa çıktığımızda karşılaşabileceklerimizi de koruyoruz.

“Serseri mayın” gibi dolaşmak yerine sorumlu yurttaş gibi dolaşmak en iyisi. Hepsi bu kadar.

Umarım işe yarar yazdıklarım. Ha gayret. Hep birlikte

NOT (1) : Hemen aşağıda kısaca değineceğim yaşamı ve bilhassa mahkum ve mesane kanserinden hasta olmasına rağmen sağlığına kavuşmak umuduyla verdiği mücadele ile hepimize örnek Erol Zavar’ın şiirinin tümünü aynen sunuyorum :

“ölümü ektime randevu yerinde

-ölümü ektime randevu yerinde
beklemekten ağaç olsun-

zembereği boşalmış sözcüklerin
akreple yelkovan öpüşüyor onikide
bütün ziller vaktinde vuruyor,
tembellik edip gitmeyeceğim
kusura bakma ölüm
bugün de gecikeceğim
sessizlik çökmüş kentin sokaklarına
martılar uykuya dalmış
kar bütün izlerini örtmeye hazır
randevularımıza sadığımdır sektirmem saatini

ama bu sefer tembelliğim tuttu,
ölüm daha çok beklersin beni...
şimdi kış
ölümün vaktidir derler
ve tecrübelerimden bilirim
kışın ölene söverler.
kusura bakma ölüm
ben ardımdan sövdürmem.
bu randevuya asla gelmem.
bu şiirin içinden tren de geçebilir
uçak da
vapur da
bütün teknolojik ölüm aletleri de
ama hiç birine binmeyeceğim
kusura bakma ölüm
gelmeyeceğim

gelecek öyle uçsuz bucaksız duruyor ki
ve ben ne olacağını merak ederken
hani filmin en güzel sahnesinde
sinemadan çıkar gibi
hayattan çıkıp gidemem
kusura bakma ölüm
adın çok soğuk gelemem
bunca mazeretim varken
yaşama dair,
ölümü aklımdan bile geçirmem
seviyorum seni hayat
tüm kötü sürprizlerini de.”

Erol Zavar bizi içimizden sarsalayan, umut dolu bir geleceğe gülümseyen, hayata göz kırpan bu satırları 17 Şubat 2004'te, Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Mahkum Koğuşu'nda yazdı. Neredeyse yirmi yıldır kanser tedavisini özgür bir ortamda yaptırabilmesi için serbest bırakılması umuduyla dilekçeler yazıldı, gösteriler yapıldı, kampanyalar düzenlendi ama Erol Zavar serbest bırakılmadı. Aradan geçen zaman içinde başka tür hastalıklar da yakasına yapıştı. Erol inatla ve kararlı bir biçimde mücadele etti, hastalıkların hepsini veya hepsine yakınını yendi. Erol'un yaşam mücadelesi koronalı günlerimizde hepimize örnek olacak nitelikte. "Ölümü aklımdan bile geçirmem" diyen ve şiirinin başından sonuna ölümle alay eden, çünkü hayata aşık şairin özgürlüğüne, eşine ve çocuklarına kavuşması umuduyla. Aktardığım şiirle aynı başlığı taşıyan şiir kitabı Cadde Yayınları tarafından 2006'da okuyucuya sunuldu. Tavsiye ederim. Zavar şiir yazmayı sürdürüyor : Yeni şiirlerini değişik sitelerde okumak mümkün.

(29 Mart 2020, ayorum.com)

DEVLET ŞİİRİ DERSİMİZ KORONA

Ölüm fermanı devletten çıkmışsa şair umursamaz, çünkü onun için “illegaldır astarı devletin”.

Veya “yalnızlığımız çarpsın kamunun karayüzüne/bir çetedir çünkü devlet”.

“düşer aşkımız leş sevicisi devletin başına”. Elbette bu satırları alıp siyasetbilimde devlet tanımı olarak okutmak ve sonra sınav sorusu yapmak ta mümkün.

Öğrencilerimiz ah ne olur biraz da şair olabilseler(di).

Ezberlemeden derslerimizi,

şirlerimizi ezberlese(ydi)ler.

Ah bir de konuşabilse(ydi) kara tahtalar, anfiler, derslikler, fakülte, lise, ortaokul, ilkokul koridorlarımız.

ve çürütülen dirsekler lise sıralarında ve fakülte dersliklerinde.

Ah bi konuşabilse(ydi)ler. Ah !

Ah kabakulaktan ölenlerimiz bi konuşabilseydiler.

Kopyalarımız zulalarından çıkıp sokaklarda bizimle birlikte gösteri ve yürüyüşlere katılabilse(ydi), sloganlarımızı atabilse(ydi), bizimle halaya kalkabilse(ydi), türkülerimizi ve marşlarımızı bizimle tekrarlayabilse(ydi)...

Hep birlikte mutlu ve güneşli yarınlarımızın peşinde.

asıl bize kopya verebilse(ydi) ustalarımız İhtilal zamanlarında.

Ah helal süt emmiş öğrencilerimiz, kardeşlerimiz, arkadaşlarımız, yoldaşlarımız, ustalarımız sıralarınız boş.

Sınıflar karışmış.

Emekçiler parmak kaldırsın !

Kim lan burjuva bizim sınıfta !

“kafes çürürse nereye uçar kuş”

“taşımak zordur gölgeyi

yaşamak bir gövde gösterisidir”.

Tırnak içinde olanların tamamına yakını Bayram Balcı’dan. Livar’ından. (Livar, Kibele Yayınları, İstanbul, 2009, s. 14).

Ece Ayhan’a ayak uydurmaya çalışarak.

Şairlerimiz var

ne iyi ki.

Korona avucunu yalasın.

Ölüme değil gösteriye gidiyoruz.

Biz.

Sıklaştırın safları çocuklar.

Halayımız sırada,

“Şair Baba”yla :

“(…)

silkinip kalktı kabrinden,

ve elinde bir güneş gibi taşıyıp yarasını
yıktı Şahmeran’ın mağarasını.

Daha gün o gün değil, derlenip dürülmesin bayraklar.

Dinleyin, duyduğunuz çakalların ulumasıdır.
Safları sıklaştırın çocuklar,

(…)”

(22 Mart 2020, ayorum.com. 12-25 Aralık 2021’de gözden
geçirildi.)

M. ŞEHMUS GÜZEL

KORONA GÜNLÜĞÜ

2021

ekitap.ayorum.com